

1752 Smith deel 1/4

2375 1000

Ziet bl

DEN VOLKOMENE
ENGELSCHES SPRAAKKONST,
VOOR
HEEREN EN JUFFROUWEN
BEHELENDE

- I. Een Nieuwe welgeschikte Engelsche Spraakkonst:
II. Een wel gesteld, en wydloopig Woorden Boek.
III. Gemeene Spreekwyzen. IV. Zamenpraaken
op alle manieren van onderwerpen. V. Engelsche
en Nederduytsche Brieven. VI. Een verzaameling
van uygeleezene Spreekwyzen, Engelsch en Ne-
derduytsch.

THE COMPLETE
ENGLISH GRAMMAR
FOR
GENTLEMEN and LADIES
CONTAINING.

- I. A New Methodical English Grammar. II. A well
digested and copious vocabulary. III. Familiar Phrases.
IV. Dialogues on all manner of subjects. V. English
and Dutch Letters. VI. A Collection of choice proverbs,
English and Dutch.

DOOR
GEORGE SMITH

Tot UTRECHT,
By ABRAHAM DE KNYFF, Boekverkooper 1752.

Korte Aanleidinge tot de

Æ, bi, ci, di, e, ef, dsji, ætsj, y, kœ, el. em, en, o, pi, kuuw, er, es, te, u, dubbeljou, ix, y, izard.

Onder deeze A, E, I, O, U, *Vokaalen* of *Klinkers*: dog J. en V. zyn *Consonanten* of *Medeklinkers*: en Y is een *Klinker* en *Medeklinker*, als blykt in de volgende woorden: *Tard, yoke, sky, marry, carry, tarry en worry*; lees *Jaard, jook, sky, marri, tarri, worri*.

De *Consonanten* J. en V, word uitgesproken dji en vi.

De uitspraak der Letteren.

A. heeft drierlei uitspraak. Vooreerst Æ, zynde dit de zelfde klank die men hoort in de Nederduitsche woorden *wærd, paerd, kaers, zwaerd, enz.* gelyk als, *Age, grace, name, place, fable, create, bate* enz. lees *adsj, gras, wæm, plas, fabel, creat, bai*;

Ten Tweeden.

A. word uitgesproken in zommige woorden als in 't Hollandisch, gelyk, *man, woman, animal, bastard, singular, particular, mutual, was, bas, damnable, water, Father, Master, enz.*

Ten derden.

A. word uitgesproken in zommige woorden als een o, naamentlyk wanneer dezelve voor een of twee ellen komt, als in de woorden, *Also, All, Tall, Hall, Call, Wall. Ball, Fall, Bald*; lees *also, ool,*

— Engelfche Spraakkonst.

3

ool, tool, bool, kool, wool, bool, vool, boold en andere woorden die daar van afhankelyk zyn, als *alldough, tallness, calling*; men vind ook woorden, daar ze zo kort word uitgesproken, dat men nauylyks geen andere klank kan hooren dan die van een flauwe E, gelyk als *courage, miracle, damnable, spectacle*, lees *korreds, mirrekel, dammebel, spektekel*; en in zommige woorden word ze niet gehoord, als *Bread, earth, dealt, read*, lees *bred, erth, delt, red*.

Æ, is niet gebruikt als in eigene Naamwoorden van 't Latyn afkomstig, als *Æneas, Æquetor, Ætherial*, en *Equinoctial*; en word uitgesproken als de Nederduitsche E.

AI, heeft meede omtrent dezelfde klank als Æ in *Aid, ail, tail, aim, airy, brains, chain, dairy, despair, fair, bail, plain, repair, stain, rain, hair*; lees *Ed. al, tal, æm, breens, enz.* hier van zyn ook uitgezondert de woorden *Certain, fountain, mountain, villain, mentain, entertain*; lees *serten, fountien, mounten, villen menteen, enterteen*.

AU, word uitgesproken als AA, gelyk *Aunt, August*, lees, *Aant, Aagust*.

AW, klinkt ook als AA, gelyk *Aw, awl, bawd, bawl, Law*, lees *byna, Aa, aal, baad, baal, Lo*.

AY, heeft het zelfde geluid als Æ in 't Engelfch; gelyk *Day, may, stay, way, ley, pray*, lees *De, me, sta, wa, la, pra*.

B, word uitgesproken als by ons, uitgenemen in de woorden *Debt, debtor, indebted*, daar zy niet genoemd word, maar de klank der t verdubbeld; want men zegt: *Dett, detter, indetted*; ook word zy schier niet gehoord in de woorden *Climb, comb, doubt, dumb, limb, subtil, tomb, womb*; lees *byna*

A 2

Korte Aanleidinge tot de

byna *klym, kom, dout, dom, lim, suitel, toem, woem.*

C, staande voor *e* of *i*, wordt uitgesproken als *C*, en voor *a*, *o* en *u* als een *k*; ook spreekt men ze uit als een *k*, wanneer zy een Syllaab eindigt, gelyk als *Accoast, occur, victory*, lees *akkoft, okkur, viktory*; maar *Access, Accident*; lees *Akjes, akfident*.

CH, heeft een klank die ons zeer ongewoon en moeyelyk is, en men niet beeter als door deze letteren *TSJ*, eensgalms uitgesproken, aan de Neêrlanders kan voorbeelden; of anders met een stoot van de tonge tegens het verhemelte des monts, en wordt gehoord in deeze woorden, *Chamber, charter, cherry, child, children, choise, chofen, chuse, Church*: lees *Tsjamber, tsjaarter, tsjerri, tsjyld, tsjylden, tsjuys, tsjofen, tsjuus, tsjurtsj*, als ook in de volgende woorden, *Arch, Archbisshop, bench, each, breach, broach, rich, much, such, which, teach, reach*; lees *Aartsj, Aartsjbisjop, bentsj, eetsj, breetsj, brootsj, ritsj, mutsj, suitsj, whitsj, teatsj, reatsj*. In zommige woorden, wordt 'er een *t* bygevoegd, zonder dat men egter eenige zonderlinge verandering in de uitspraak verneemt; gelyk in *Catch, fetch, ditch, kirchen*; lees *katsj, fetsj, ditsj, kitsjin*. Maar het woord *Ancker*, wordt uitgesproken *Anker*; en de woorden *Antioch, Plutarck, Archangel, Character, eunuch, Christ, Christian, Cronicle*, en wordt uitgesproken, *Antiok, Plutark, Arkengel, karakter, unuuk, kryst, kristian, kronnikel*; en voor *schism* lees *sjism*.

CL, wordt schier uitgesproken als *TL*, of *KL*, gelyk *Clause, Close, clever, clear, clock, clout, cloun*, lees byna *kloous, kloos, klever, kleer, klök, klouwn*.

D,

Engelsche Spraakkonst.

D, wordt uitgesproken als by de Hollanders.

E, agter aan een woord komende, wordt niet uitgesproken, als *Care, face, make, pale, extreme, bence, close, love, done, bouse, mice, life, bire, use, malice, Justice, wife, strife, take, forsake*; lees *Kær, fæs, mak, pal, extreem, bens, kloos, lov, don, bous, mys, lys, byr, uus, mallis, dsjustis, wyf, strif, tak, forsak*; Hier van zyn uitgezondert de woorden *Jesse, Manasse, Epitome, Phebe, Penelope, Jubile*. Ook wordt ze in 't midden van een woord verzwegen, als *safety, timely, wideness, sometimes, something*; lees *sæsti, tyms, wydnes, somtyms, somting*: Nietemin staät aantemerken, dat de Syllaab, gaande voor een *E* die men verzwigt, daar door verlengd wordt, als blykt in *Dame, Gape, mile, Tune, Wine*, lees *Dam, gap, wyl, tuun, wyn*; In zommige woorden wordt ze in de uitspraak verplaatst, als *Acre, sepulchre, fickle, fire*, lees *Aker, sepulker, fikkel, fyer*; In verscheide woorden klinkt ze als *I*, gelyk *Be, he, she, me, we, even, evening, evil, here*; lees *Bi, bi, sje, mi, wi, iven, ivening, ifel, hier*. In andere klinkt ze weer heel sterker als *E*, gelyk *smell, felt, deter, refer*, en in veele woorden, wordt ze verbeeten, als *moved, loved, destroyed, disposed, denied*, die veelmaals verkort wordt aldus, *lov'd, mov'd &c.* Ook klinkt ze in zommige woorden als *U*, gelyk *Few, new, sewit*; lees *Fieuw, nyw, suwet*.

EA, wordt uitgesproken als *EE*, gelyk *Bear, Fear, Clear, Conceal, speak*, lees *Beer, kleer, veer, konceel, speak* enz. echter worden eenige woorden daar van uitgezondert, gelyk *Breath, death, cleance, feather, Lead Heaven, leather, meadow, measure, ready, realm*; lees *Bretb, detb, tleus of klens, fetber, bed, besen, letber*.

A 3

Korte Aanleidinge tot de

letter, *meddow*, *meszuur*, *reddi*, *velm*. Doch *near*, *appear*, spreekt men uit, *nier*, *appier*; En *Beauty*, moet uitgesproken worden, *buuti*.

EE, wordt uitgesproken als IE, *Eel*, *bee*, *see*, *bleed*, *feed*, *feel*, *keep*, *sheep*, *fleet*, *street*; lees, *Iel*, *bie*, *se*, *blied*, *fied*, *fiel*, *kiep*, *sjiep*, *fliet*, *striet*; en *Breech*, lees *Britj*.

EI, wordt uitgesproken byna als Æ, als in *Leisure*, *weicht*, *streicht*, *eicht*, *feicht*; lees *Lasur*, *wait*, *strait eit*, *feit*.

EW, wordt uitgesproken als U UW, gelyk blykt in de woorden *Brew*, *few*, *new*, *sew*; lees *Breww*, *feww*, *neww*, *seww*.

F, wordt uitgesproken als by de Neerlanders.

G, (die zeer zwaar valt) komende voor A, O en U, wordt schier uitgesproken als by ons; maar niet zo scherp, zynde de klank tusschen G en K, als men hooren kan in de woorden, *Gally*, *Garland*, *Gaffly*, *go*, *God*, *Gospel*, *gout*, *gum*, *Guilt*, *gut*, *Guinea*, *given*, *Govern*, *Guide*, lees als boven, uitgenomen, *gilt*, *Ginni*, *gide*; De zelfde klank heeft ze ook voor een medeklinker, als blykt in de volgende woorden, *Glad*, *glafs*, *glib*, *Glory*, *glutten*, *gnat*, *gnaw*, *gracions*, *grast*, *grass*, *grief*, *gristle*, *grocer*, *ground*, *grumble*; behalven dat men zomtyds GL en GN byna uitspreekt als DL en DN, gelyk in 't vervolg zal gezegt worden.

G, komende voor E en J, wordt uitgesproken als DSI, in een galm als in de woorden, *General*, *gentle*, *George*, *giant*, *ginger*, *language*, *badge*, *bridge*, *bedge*, *buge*, *knowledge*, *lodge*, *lodging*, *judge*, *grudge*, *fringe*, *strange*; lees, *Dsjeneral*, *dsjentel*, *Dsjordsj*, *dsjant*, *dsjindsjer*, *langwidsj*, *badsj*, *bridsj*, *bedsj*, *knowledsj*, *lodsj*, *lodsjing*, *dsjudsj*, *grudsj*, *frindsj*, *strandsj*.

Niete

Engelsche Spraakkonst.

Niettemin worden eenige woorden hiet van uitgezondert, en byna als G by ons uitgesproken, gelyk als *Geer*, *geese*, *gelded*, *get*, *beget*, *forget*, *together*, *anger*, *dagger*, *bunger*, *monger*, *finger*, *linger*, *tiger*, *gibberish*, *giddy*, *giggle*, *gilded*, *begin*, *gird*, *girdle*, *girl*, *give*, *forgive*, *Druggist*; Als meede die woorden welke van een Werkwoord, dat in de onbepaalde wyze in G eindigt, afkomstig zyn; gelyk als *Hanged*, *Hangin* van *to Hang*; en *singer*, *singin* van *to sing*; *Beger*, *Beging* van *to Beg*; mitsgaders woorden van vermeerderinge of vergrootinge, welker oorspronkelyk woord in G eindigt, als *Bigger*, *Biggest* van *Big*; *Longer*, *Longest* van *Long*; *stronger*, *strongest* van *strong*. In 't kort

G, in alle woorden, niet atkomstig zynde van 't Latyn of Frans, wordt uitgesproken als by ons.

G voor N wordt heel sloop uitgesproken, als in *Reign*, *forreign*, *feign*; lees *Ren*, *forran*, *fen*. Doch in *Gnasb*, *gnat*, *gnaw*, zo dat men eerder de klank van een D bespeurt, wordende byna aldus uitgesproken, *Dnasj*, *dnat*, *dnaw*.

GH voor een Syllaab komende wordt byna uitgesproken als G by ons; gelyk in de woorden *Gbest*, *Gboft*; Doch een Syllaab sluitende als daar een U voorgaat, zo hoort men de klank daar van niet, maar de U wordt uitgesproken als een V of F. Gelyk in de woorden *Rough*, *enough*, *cough*, *laugh*, *draught*, *Haughty*, *naughty*, *daughter*, lees *Ruf*, *enoef*, *kof*, *laf*, *draaft*, *Hooti*, *nooti*, *dooter*. En de woorden *High*, *nigh*, *eight*, *weight*, *enveigh*, spreekt men uit, *Hy*, *ny*, *ait*, *wait*, *invai*; De woorden *Though*, die veelmaals *Tbo* geschreeven wordt, en *ought*, *bough*, worden byna uitgesproken *tbo*, *aut boo*. Doch *bought*, *nought*, *fought*, *sought*, kan men zwaarlyk

Korte Aanleidinge tot de

lyk door een beschryving uitdrukken, wordende niet alleen de G uitgesproken, maar aan de OU ook een klank bygezet, waar onder men een slaauwe A schynt te verneemen, omtrent aldus *bobat*, *nobat*, *vobat*.

G aan 't einde van een woord, heeft de zelfde klank byna als by ons, in de woorden *Ding*, *young*, *lung*, *stung*; evenwel zyn 'er andere woorden waarin ze maar slaauw gehoord wordt, als *Loving*, *sbilling*, *willing*, *moving*, enz.

GL, wordt byna uitgesproken als DL, gelyk blykt in de woorden, *Glad*, *glafs*, *glean*, *glifer*, *glib*, *glory*, *glove*, *glue*, lees *Dlad*, *dlas*, *dlean*, *dli-ster*, *dlib*, *dlori*, *dlof*, *dluw*.

GN, klinkt byna als DN, in *Gnaw*, *gnash*, *gnath*, lees *Dnaa*, *dnatj*, *dnat*.

H, die by de Engelsche *Aitsj* wordt genoemd, heeft doorgaans de zelfde klank als by ons; uitgenomen in de woorden, *Heir*, *bour*, *honist*, *honour*, daar de H weinig wordt gehoord.

PH, wordt uitgesproken als F.

RH, wordt uitgesproken met een geblaas, als *Rbeum*.

SH, wordt uitgesproken als SJ, gelyk *Sbaby* lees *Sjabi*: (zie onder de S.)

TH, heeft een vreemde klank: (zie onder de T.)

WH, heeft een uitgeblazene klank als *Whistle*, lees byna *W-i-s-tle*.

I, wordt by de Engelsche Y genoemd, en veelyds uitgesproken als Y, gelyk in *Ise*, *cbild*, *mild*, *blind*, *kind*, *mind*, *light*, *right*, *sight*, *night*, *fight*, *high*, *bright*, *idle*, *Bible*, *title*, *iron*, *private*, *climb*, *Christ*, *isle*, *island*, *pride*, *ride*, *side*, *time*, *crime*, *guile*, *guise*; lees *Ts*, *tsjyld*, *myld*, *blynd*, *kynd*, *mynd*, *lyt*, *ryt*, *syt*, *nyt*, *fyt*, *byt*, *bryt*, *ydel*, *Bybel*, *tyttel*, *yron*, *pryvat*,

Engelsche Spraakkonst.

vat, *thym*, *Kryst*, *yl*, *yland*, *pryd*, *ryd*, *syd*, *zym*, *krym*, *gyle*, *gys*.

Niettemin behoudt ze in veele woorden ook de klank van I, als *Visible*, *Children*, *Christan*, *sin*, *Firmament*, *sing*, *sting*, *sinner*, *skinner*, enz. En men zou schier mogen zeggen dat zy maar alleen als Y moet uitgesproken worden, wanneer de Syllaab door een E achter de medeklinker komende, (of door eenige andere letter die niet uitgesproken wordt, gelyk de G in 't woord *light*) verlengt wordt, als in *Life*, *wife*, *idle*, enz. lees *Lyf*, *wyf*, *ydel*: Want belangende de woorden, *Child*, *mild*, *blind*, enz. men vind in oude Boeken, dat dezelve niet alleen plegen gespeldt te worden, *Cbyld*, *myud*, *blind*, maar van korter tyden aldus, *Childe*, *minde*, *blinde*. Doch deeze regel heeft haare uitzondering, als blykt in de woorden *to give*, *to live*; lees *to giv*, *to liv*, voorts klinkt ze in de woorden *fir*, *stir*, *dirt*, *first*, *third*, *bird*, *sbirt*, byna als een doffe U, en 't woord *hitber*, zegt men *bedder*, *girl* als *gerl*, en *vertue* als *vertu*.

J, spreken de Engelsche met de zelfde kragt als de Franschen, en even eens als zy de G. voor een E of J uitspreken, te weeten als DSJ, gelyk *Jack*, *jaw*, *jest*, *jew*, *jig*, *join*, *journey*, *joy*, *judge*, *jump*, *just*, *justice*; lees *Dsjak*, *dsjaa*, *dsjest*, *dsjeuw*, *dsjig*, *dsjuyn*, *dsjurny*, *dsjoy*, *dsjump*, *dsjust*, *dsjustis*.

K, wordt uitgesproken als by ons; doch wanneer een N achter staat, wordt niet gehoord, maar byna als een T uitgesproken, als in de woorden *Knife*, *know*, *knowledge*; lees byna, *Nyf* of *nyf*, *tnou* *tnouledg*.

L, heeft dezelfde klank als by ons, uitgenomen dat zy in eenige woorden doorgaans niet wordt uitgespro-

10 Korte Aanleidinge tot de

spwoorden, als in *Chalk, half, tolk, walk, calf, halfpenny*; lees *tsjok, haaf, took, wook, kaaf, haafpenni*; en voor de woorden *Could, would, should*, zegt men, *koud, woed, sjod*.

M, klinkt even als by ons.
N, wordt uitgesproken als by ons, uitgenomen dat ze in de woorden *Damn, column, autumn, solemn*, byna niet moet uitgesproken worden.

O, heeft verscheidenerlei klanken, want in de woorden *Hose, rose, globe, robe*, lees *boos, roos, gloob, roob*; maar in de woorden *Come, some*, klinkt hy dof, als *kom, som*; Doch in de woorden *Love, glove, dove, above*, heeft hy een harde klank, als *Lov, dlov, dof, ebou*.

In de woorden *Comb, port, sport, both, ghost, most, post, roft, toft*, wordt zy lang uitgesproken, als *koom, poort, spoort, booth, gooft, moost, poest, rooft, toest*.

In zommige woorden is de klank als **OU** by ons, gelyk in de woorden, *Bold, bolt, cold, gold, roll*, lees *bould, bout, kould, Gould, roull*.

In de woorden, *Rome, lose, move, prove, do, to, bebove, tomb, womb*, hoort men de klank van de Neerduitsch **OE**; want men zegt, *Roem, loes, moev, proev, doe, toe, beboev, toem, woem*.

En in de woorden, *Tolk, maggot, anchor, women*, wordt hy gantsch niet gehoord; want men zegt *sjok, magget, anker, wimmen*.

OA, wordt uiggesproken als **OO** in 't Neerduitsch, als blykt in de woorden, *Oak, oar, oath, oats, boar, boat, cloak, coach, coat, load, loaf*; lees, *Ook, ooth, oots, boor, boot, klook, kootsj, koot, load, loaf*; Doch de woorden *Groat, broad, abroad*, spreekt men byna uit, *Groat, broad, ebroad*,

Engelsche Spraakkonst.

ebroad, en voor 't woord *Oatmeal*, zegt men *Ootmeel*.

OE, wordt uitgesproken als **OO** in 't Neerduitsch; als blykt in de woorden *doe, foe, toe*, lees *doe, foo, too*, en het woord *shoe*, zegt men *sjoe*; Doch in de woorden *Oeconomy, Oecumenical*, enz. die van 't Grieksch herkomstig zyn, wordt de **O** niet, en de **E** maar alleen uitgesproken.

OI, wordt uitgesproken als **UY** by ons, gelyk in de woorden *Oil, ointinent, annoint, void*; voor welke men byna zegt *Uyl, wyntment, annuynt, ouyd*.

OO, wordt uitgesproken als **OE** in 't Neerduitsch, als blykt in de woorden, *Book, hoop, fool, stool, wood, stood, moon, soon, doom, room, wool*; lees, *Boek, koep, foel, stoel, woed, stoed, moen, soen, doem, roem, woel*.

Doch de woorden, *Blood, good*, spreekt men met een doffe klank uit, als *blud, gud*.

OU, wordt zomtyds uitgesproken als by ons, als men hooren kan in de woorden, *Our, out, ounce, cloud, about, stout, mouth, mould, foul, house, mouse, louse, souldier, shoulder*; lees *our, out, ouns, kloud, ebout, stout, mouth, mould, foul, hous, lous, souldier, sjoulder*.

In zommige woorden hoort men byna niets dan de **O**, gelyk in de woorden, *four, course, scourge, ithub, courage*, waar voor men omtrent zegt, *foor, koors, sfoordsj, tboo, korredsjs*.

En in zommige andere, daarentegen wordt **O** nauwlyks gehoord, als in *Country, courtesy, journey, young, neighbour, vicious, malicious, righteous, treacherous*, lees *kuntri, kurtefs, jurne, jung*, enz.

In veel woorden hoort men ook de klank van **OE**, zo als die by ons uitgesproken wordt, als in *your, you*,

you, could, should, would, youth, source; lees *joeu, joeur, koeuld, sjoeld, joewth, soers*. De woorden *Bloud, floud, trouble, dublet*, klinken eenigzins als een doffe O; als *blod, flod, trobbel, dobblet*, en daar integendeel de woorden *Courage, flourish, nourish*, byna uitgesproken worden, *Korredsj, florrisj, norrisj*.

In de woorden *Ought, nought, brought, bought, fought, fought, thought, wrought*, wordt de UG niet gehoord, en de O uitgesproken als of'er een A onder vermengd was. De uitspraak van het woord *Cough* lees *kof*; voor *Borough* and *thorough*, lees *Borro* en *thorro*, en voor *Rough, tough*, *enough*, lees byna *Ruf, tuf, enuf*.

OW, wordt zomtyds uitgesproken als OO, gelyk in *Law, know, sow, snow, flow, own*; lees *loo, tnou, soo, snoo, floo, oon*; doch de woorden *Cow, owl, fowl, towel, tower, scower*, spreekt men uit *Kouw, oul, boul, foul, touwel, touwer, shour*: maar in de woorden *Follow, sorrow, window*, word de W byna niet gehoord; want men zegt *follo, sorro, windo*.

OY, heeft byna dezelfde uitspraak als OI, gelyk gezegt is in *Oyl, rejoyce*; lees omtrent, *Uyl, re-dyuys*.

P, wordt uitgesproken als by ons, doch in de woorden *Psalm, tempt, temptation, receipt* enz. niet gehoord.

Q, wordt als by ons uitgesproken, uitgenoomen in de woorden *Exchequer, publique, antique, relique*, want men zegt *Exsjekker, public, antik, relik*.

R, wordt uitgesproken als by ons.

S, heeft doorgaans de eigenste klank als by ons, dat is te zeggen met een sissend geluid, gelyk de *Vriesen*, en welke klank bespeurt wordt in de *Nederd-*

duitsche woorden *sap, saus, sedert, servet, sober, som, suf, suyker, suyzelen*. Niettemin heeft ze in zommige woorden een platte klank, te weeten die van een Z, als blykt in de woorden *Incision, provision, usual, leisure, offer, boster*; leest *Inci-zion, provizion*, (of anders *Incisjon, provisjon*) *uzual, lastuur, ozier, bozier*, dit is de platte klank die men hoort in de *Nederduitsche* woorden *zaag, zee, zien, ziel*. In de woorden *Iste, Island, Viscount*, wordt de S niet uitgesproken, want men zegt, *Il, Nland, Vikount*.

SH, wordt uitgesproken als SJ. eens galms by ons, gelyk blykt in de woorden *Shade, shall, sharp, sbee, sbear, sbew, sbift, sbip, sboe, sboot, sbore, sbot, sboulder, sbrine, sbun, sbut, sby, lasb, flesb, fish*, lees *Sjad, sjal, sjarp, sjie, sjeer, sjuuw, sjift, sjip, sjoe, sjoet, sjoer, sjot, sjoulder, sjryn; sjut, sjy, lasj, flesj, fisj*.

T, wordt even eens als by ons uitgesproken; maar in veele woorden van 't *Latyn* afkomstig, neemt zy de klank van C aan, als in *Action, corruption, Generation, protection, temptation, patience, martial, nuptial, essential, licentious, Equinoctial, ingratiare*; lees *Aktion, korupcion*, enz. en ook voor *Egyptian, stationer*; lees *Edsjipcian, Stæ-cionner*.

Doch in de woorden daar een S even voor de T komt, behoudt de T haar eigen klank, als in *Chri-stian, questian*.

TH, klinkt zodaanig, dat men die door geen beschryving kan uitdrukken, en moet alleen door 't gehoor, en onderwyzinge der Meesters geleert worden; alles wat men hier van kan zeggen, is, dat men de tong in 't uitspreken als met een geblaas of gestoot tegen de tanden voert: ondertusschen is het zeker, dat dit voor de *Hollanders* de zwaarste klank is;

Korte Aanleidinge tot de

is: die zy in 't leeren der Engelsche Spraak ontmoeten zullen. En staat aantemerkken, dat dezelve in zommige woorden ruim zo veel naar de klank van een D als een T schynt te hebben, als in *the, thee, this, that, thine, there, their, thou, them, then, though, thus, fathering, father, mother, brother, other, either, hither, thither, farther, enz.* Doch de woorden *Thank, thimble, think, tbread, throw, thumb, thirst, thigh, thistle, haith, breath, with, Cloth, both, health, beighab, strengib, faith, tooth, mouth, truth, enz.* wordt scherp uitgesproken; desgelyks met een stoot van de tong tegen de tanden.

Zo de Leerling maar de regte uitspraak van deze vyf volgende woorden kan bevatten, zo zal hy ook de andere uitspreken. Te weeten: *What think the Chosen Judges?*

U, wordt meestendeels als by ons uitgesproken, uitgezondert dat zy de klank van een *o* heeft, als *Humble, under*, lees *bombel, onder*; en 't woord *Chuse* wordt byna uitgesproken *tsjoes*; het *Bury* als *berri*; en *Busy* als *Bissi*: *Guard* lees *gaard*; voor *Guests, Gueft*, lees omtrent *ges, gest*; en *Buy* lees *By*; voor *Neutral, nuteral*; voor *true, treuw*; voor *use, juus*; en voor *Lieutenant*, lees *Listenant*.

UI, heeft verscheidenerlei uitspraak: voor *fruit, suit, suitable*, lees *fruwvi, suut, suutebel*; voor *juice* lees *dsjuus*; en voor *Guile, beguile, guise, disguise* lees byna *Gyl, begyl, gys, disgys*: Doch voor *Build* zegt men *Bild*.

W, wordt als by ons uitgesproken, doch voor een *R* komende byna niet gehoord, als in *Wrap, wrest, wresch, write, wrong*, lees *rap, rest*, enz. Ook word ze in 't woord *Two* niet gehoord, want men zegt *toe*; en in *answer* lees *anser*.

WH,

Engelsche Spraakkonst.

WH, moet met een geblaas uitgesproken worden, die door 't gehoor moet geleerd worden, als *whistle, what, wheat, white, wbeal, whist, while, whose* enz. doch voor *whore* zegt men *hoor*; voorts staat aantemerkken dat de *W* by de Engelschen dikwils de plaats van een klinkletter beslaat, als in de woorden *New, jew, jewel, sbew, view, gown*; lees *nuuw, dsjuuw, dsjuuel, sjeuw, vuuw, gown*.

X, wordt uitgesproken als by ons, als *fix, fix, ax, box, vex*.

Y, komende voor aan een woord of Syllaab, wordt uitgesproken als *J* in 't Neerduitsch, als in de woorden *Yard, year, yellow, yes, yield, yoke, you, young, beyond*; lees *jaard, jeer, yellow, jis, jield, jok, jouw, jong, bejong*: Doch wanneer zy als een klinker gebruikt wordt, heeft zy veelyds dezelfde klank als by ons, als in *By, sky, cry, deny, only, reply*.

Niettemin heeft zy in zeer veel woorden, achter aan komende, geen andere klank als *I* by ons, gelyk *Marry, tarry, carry, berry, cherry, burry, fancy, nancy, any, angry, army, ready, steady, very, sorry, querry, witty, pity, duty, city, county, charity, Majesty, country, constancy, fervency, charity*.

Z, heeft dezelfde uitspraak als by ons, te weeten plat en niet scherp als de *S*, als in *Zeal, gazing, amazed, brazier*; lees *Zeel, gazing, amazed, brazier*.

De uitspraak van alle de Letteren nu aangewezen en verklaard hebbende; zal ik tot besluit nog zeggen, dat een medeklinker in 't midden van een woord dikwils in 't Engelsch wordt uitgesproken, als of die dubbel stondt. Als blykt uit de woorden *Deliberate, second, predigal, meadow, modest, salad, formalisty*,

ry, blemish, vanish, bony, money, measure, City, devil, river, lover, mover; lees *Deliberat*, sekond, proddigel, meddow, moddest, sallad, formality, blemish, vannisj, bonni. monni, meszuur, ciiti, diffel, riffer, loffer, enz.

VAN DE
SPRAAKDEELEN,
FO THE
PARTS of SPEECH.

OM nu tot de *Spraakkonst* te komen, kan men zeggen, dat de Engelschen hunne *Spraakdeelen* in achtgerlei zorten verdeelen, en aldus genoemd.

Noun,
Pronoun,
Verb,
Participle,
Adverb,
Conjunction,
Preposition,
Interjection,

Naamwoord,
Voornaam,
Werkwoord,
Deelwoord,
Bywoord,
Koppelwoord,
Voorzetsel,
Tusschenwerpsel.

Hier by komen nog de *Particles of Ledekens*, als (*) *a* of *an*, welke voor een naamwoord gesteld worden, gelyk *a Man*, een *Man* of *Mensch*; *a House*, een *Huys*; en voorts, *the*, *this*, *that*, betekent in 't Neerduitsch *de* en *het*, *deezee* en *dat*; en *to*, 't welk voor

(*) *a* moet staan voor alle woorden dewelke met geen klinkletter beginnen; en *an* voor andere die met een klink letter beginnen.

voor de *werkwoorden* in de onbepaalde wyze wordt gebruikt.

Van de Naamwoorden. *Of the Nouns.*

Naamwoorden zyn woorden waar van men zig bedient om alle zaaken en hoedanigheden die ons voorkomen, eenen naam te geeven of te noemen, als *an Animal*, een *Dier*, *a Creature*, een *Schepsel*, *a Tree* een *Boom*, *the Sea* de *Zee*, *Wrath* Gramschap, *Honour* Eere, *Grace* Genade, *Good* Goed, *Green* Groen, *Great* Groot, enz.

Deze *Naamwoorden* verdeelt men in *Zelfstandige* (*Substantial*) en *Byvoeglyke* (*Conjunctional*).

De *Zelfstandige* zyn woorden die op zig zelven bestaan, en waar voor men de *Ledekens* *de*, *het*, of *een* kan zetten; als *the air* de *lucht*, *a fish* een *visch*, *warmth* warmte, *piety* godvrugtigheid, *favour* gunst.

De *Byvoeglyke Naamwoorden* zyn hoedanigheden der *Zelfstandige*; gelyk als *Light* Licht; *heavy* zwaar, *wet* nat, *hot* heet, *mighty* magtig, *great* groot; Doch hier staat aantemerkten, dat twee *Zelfstandige Naamwoorden* zomtyds r'zamen gevoegd worden, waar van het een de plaats van een *Byvoeglyk Naamwoord* bekleedt, als *a Scharlet Coat* een *Scharlaken Rok*, *Silk Stockings* Zyde *Kouffen*, *Brass* *Mony* *Koper Geldt*. Maar eer dat ik meer van de *Byvoeglyke handel*, zal ik eerst spreken.

Van de *Zelfstandige Naamwoorden* in 't byzonder.

Uit veele *Zelfstandige Naamwoorden* dan spruiten weder andere, gelyk

B

Fish,

<i>Fish</i> , Visch.	<i>Fisher</i> , Visscher.
<i>Game</i> , Spel.	<i>Gamester</i> , Speeler.
<i>Glove</i> , Handschoen.	<i>Glover</i> , Handschoenmaker.
<i>Pot</i> , Pot.	<i>Potter</i> , Pottbakker.
<i>Seam</i> , Naad.	<i>Seamster</i> , Naaister.
<i>Garden</i> , Tuyn.	<i>Gardener</i> , Tuynier.
<i>Law</i> , Wet, de Regten.	<i>Lawyer</i> , Regtsgeleerde.
<i>Astrology</i> , Starrekunde.	<i>Astrologer</i> , Starrekundige.
<i>Geography</i> , Aardbeschryving.	<i>Geographer</i> , Aardbeschryver.
<i>Love</i> , Liefde, Min.	<i>Lover</i> , Minnaar, Liefhebber.

Van zommige *Zelfstandige Naamwoorden* worden andere gevormd, die uitgaan in *ian* als,

<i>Grammar</i> , Spraakkonst.	<i>Grammarian</i> , Spraakkonstenaar.
<i>Physick</i> , Medicyn.	<i>Physician</i> , Geneesmeester, Arts.
<i>Musick</i> , Zangkonst, Muziek.	<i>Musician</i> , Zangkonstenaar, Muzikant.

Zommige eindigen in *ist* als

<i>Drugs</i> , Droogeryen.	<i>Druggist</i> , Droogist.
<i>Query</i> , Vraag.	<i>Querist</i> , Vraager.

Ook eindigen eenige *Naamwoorden* van *Waardigheid* in *ship* als

<i>Lord</i> , Heere.	<i>Lordship</i> , Heerschap.
<i>Master</i> , Meester.	<i>Mastership</i> , Meesterschap.
<i>Apostle</i> , Apostel.	<i>Apostelship</i> , Apostelschap.
<i>Admiral</i> , Admiraal.	<i>Admiralship</i> , Admiraalschap.

Ech

Echter komt het woord *Hardship* moeite of ongemak, van het *Byvoeglyk Naamwoord Hard* Moeyelyk;

Zommige eindigen in *bead* als

<i>God</i> , God.	<i>Godbead</i> , Godheid.
<i>Maid</i> , Maag.	<i>Maidenbead</i> , Maagdom.

Andere gaan uit in *hood* als

<i>Brother</i> , Broeder.	<i>Brotherhood</i> , Broederschap.
<i>Man</i> , Man.	<i>Manhood</i> , Mannelykstaar, Mansheid.
<i>Child</i> , Kind.	<i>Childhood</i> , Kindsheid.
<i>Widow</i> , Weduw.	<i>Widowhood</i> , Weduwschap.

En *Knicht* Ridder. *Knichthood*, Ridderfchap.

Doch het woord *Falsbood* Valsheid, komt van 't *Byvoeglyke Naamwoord Falso* valsch.

Desgelyks komen van zommige *Zelfstandige Naamwoorden* eenige die in *dom* uitgaan als

<i>King</i> , Koning.	<i>Kingdom</i> , Koningryk.
<i>Duke</i> , Hertog.	<i>Dukedom</i> , Hertogdom.
<i>Martyr</i> , Martelaar.	<i>Martyrdom</i> , Marteldom.
<i>Christian</i> , Christen.	<i>Christendom</i> , Christenryk, Christendom.

En van 't *Byvoeglyke Naamwoord*, *Wise*, Wys, *Wisdom*, Wysheid; en in *Rick*, als *Bisbop*, Bisschop, *Bisboprick*, Bisdome.

Korte Aanleidinge tot de

Voorts zyn veele *Zelfftandige Naamwoorden* afkomstig van *Byvoeglyke*, uitgaande in *ness*, als van

Black, Zwaart.
Blind, Blind.
Careless, Zorgeloos.
Great, Groot.
Weak, Zwak.
Willfull, Moedwillig.

Blackness, Zwaartheid.
Blindness, Blindheid.
Carelessness, Zorgeloosheid.
Greatness, Grootheid.
Weakness, Zwakheid.
Willfullness, Moedwilligheid.

Daar zyn ook andere die uit *Byvoeglyke* spruyten, doch met wat meer veranderinge, uitgaande in *th*, als van

Long, Lang.
Strong, Sterk.
Dear, Dier.
Deep, Diep.

Length, Lengte.
Strength, Sterkte.
Dearth, Dierte.
Depth, Diepte.

Men vindt 'er ook onder deeze uitgang die van *Werkwoorden* komen als *Growth*, Wasdom, van *to Grow*, Wassen, Groeijen.

Eindelyk worden 'er zeer veel *Naamwoorden*, be- teekende den doender van iets, uit *Werkwoorden* ge- maakt, als van

to Give, Geeven.
to Make, Maaken.
to Command, Beveelen.
to Love, Liethebben.
to Sing, Zingen.
to Punish, Straffen.

Giver, Geever.
Maker, Maaker.
Commander, Bevelhebber.
Lover, Liefhebber.
Singer, Zinger.
Punisher, Straffer.

En uit meest alle *Naamwoorden* spruit een *Werkwoord* ('t welk ook met eene, een *Deelwoord* is) uit- gaande in *ing*, als

Engelsche Spraakkonst.

to Fight, Vechten.

Fighting, Vechting, Vech-
tende,

to Gild, Vergulden.

Gilding, Vergulding, Ver-
guldende.

to Chide, Kyven.

Chiding, Kyvende.

Ook komen uit eenige *Werkwoorden* zommige *Naamwoorden*, uitgaande in *ment*, als

to Command, Gebieden.

Commandment, Gebod.

to Govern, Regeeren.

Government, Regeering.

to Judge, Oordeelen.

Judgement, Oordeel.

to Manage, { Bestieren.
                  { Beleggen.

Management, { Bestier.
                          { Bewind.

Voorts zyn 'er eenige *Naamwoorden* in *th* uitgaan- de, die ook van *Werkwoorden* afkomstig zyn, als van

to Die, Sterven.

Death, de Dood.

to Fly, Vliegen.

Flight, Vlucht.

to Draw, Trekken.

Draught, Teug.

to See, Zien.

Sight, Gezigt.

Nu zullen wy van 't *Genus* of *Geslacht* handelen; Dat laat de Engelsche Taal zo niet toe als de Neder- duitche, zulks dat de Engelschen tot onderscheidinge zig veeltyds van de *Voornaamen He* en *She* bedie- nen, als

a He-Cousin, een Neef.

a She-Cousin, een Nicht.

a He-Cat, een Kater.

a She-Cat, een Kat.

Hierby zou men ook kunnen voegen,

a Man Servant, een Dienstknecht.

a Cock Sparrow, een Musch, ('t Mannetje.)

Korte Aanleidinge tot de

a Buk Rabbet, een Rammelaar, ('t Mannetje van een Konyne.)

a Maid Servant, een Dienftmaagd.

a Hen Sparrow, een Musch ('t Wyfje.)

a Doe Rabbet, een Voedster ('t Wyfje van een Konyne)

Niettemin heeft men eenige woorden, die door een uitgang in *es* het Vrouwelyk geflacht betekenen, als

<i>God</i> , God.	<i>Goddeſs</i> , Godin, Godeffe.
<i>Emperour</i> , Keizer.	<i>Emprefs</i> , Kaizerin.
<i>Maſter</i> , Meeſter.	<i>Miſtreſs</i> , Meeſteres.
<i>Duke</i> , Hertog.	<i>Dutcheſs</i> , Hertogin.
<i>Prince</i> , Prins.	<i>Princeſs</i> , Princes.
<i>Prieſt</i> , Priſter.	<i>Prieſteſs</i> , Priſteres, Paapin.
<i>Lion</i> , Leeuw.	<i>Liones</i> , Leeuwin.

Doch daar zyn ook verſcheidene andere Naamwoorden die geen overeenkomt met malkanderen hebben, als

<i>Man</i> , Man.	<i>Woman</i> , Vrouw.
<i>King</i> , Koning.	<i>Queen</i> , Koningin.
<i>Horſe</i> , Paerd.	<i>Mare</i> , Merry.
<i>Boy</i> , Jongen.	<i>Girl</i> , Meysje.
<i>Dog</i> , Hond.	<i>Bitcb</i> , Teef.
<i>Buck</i> , Hert.	<i>Doe</i> , Hinde.

De Getallen der *Zelfſtandige Naamwoorden* die geen overeenkomt met malkanderen hebben, als

<i>King</i> , Koning.	<i>Kings</i> , Koningen.
<i>Book</i> , Boek.	<i>Books</i> , Boeken.
<i>Queen</i> , Koningen.	<i>Queens</i> , Koninginnen.
<i>Tree</i> , Boom.	<i>Trees</i> , Boomen.

Zom.

Engelſche Spraakkonſt.

Zommige woorden zyn door 't *Meervoudig getal* te noemen, een Syllaab verlengt, als

<i>Church</i> , Kerk.	<i>Churches</i> , Kerken.
<i>Box</i> , Doos.	<i>Boxes</i> , Doozen.
<i>Hedge</i> , Heg.	<i>Hedges</i> , Heggen.
<i>Croſs</i> , Kruys.	<i>Croſſes</i> , Kruyſen.
<i>Fiſh</i> , Viſch.	<i>Fiſhes</i> , Viſſchen.
<i>Wiſneſs</i> , Getuyge.	<i>Wiſneſſes</i> , Getuygen.

De geenen welkers *Eenvoudig getal* in *f* of *ſe* eindigen, verwiffelen die Letteren in 't *Meervoudig* voor *ves*, als

<i>Knife</i> , Mes.	<i>Knives</i> , Meſſen.
<i>Life</i> , Leeven.	<i>Lives</i> , Levens.
<i>Wife</i> , Wyf.	<i>Wives</i> , Wyven.
<i>Calf</i> , Kalf.	<i>Calfs</i> , Kalveren.
<i>Loaf</i> , Brood.	<i>Loaves</i> , Brooden.
<i>Wolf</i> , Wolf.	<i>Wolves</i> , Wolven.

Die in *Y* uitgaan worden dus vermeerderd.

<i>Berry</i> , Bezië.	<i>Berries</i> , <i>Bery's</i> , Beziën.
<i>Hereſy</i> , Kettery.	<i>Hereſies</i> , <i>Hereſy's</i> , Ketteryen.

Ook zyn 'er eenige die van de Gemeene Regel geheel afwyken, als

<i>Brother</i> , Broeder.	<i>Brothers</i> , Broeders.
<i>Man</i> , Man.	<i>Men</i> , Mannen.
<i>Woman</i> , Vrouw.	<i>Women</i> , Vrouwen.
<i>Child</i> , Kind.	<i>Children</i> , Kinderen.
<i>Chickin</i> , Kuyken.	<i>Chickens</i> , Kuykens.
<i>Louſe</i> , Luys.	<i>Lice</i> , Luyzen.
<i>Die</i> , Dobbeltſteen.	<i>Dice</i> , Dobbeltſteenen.

B 4

Foot,

Korte Aanleidinge tot de

<i>Foot</i> , Voet.	<i>Feet</i> , Voeten.
<i>Goose</i> , Gans.	<i>Geese</i> , Ganfen.
<i>Penny</i> , stuyver.	<i>Pence</i> , stuyvers.
<i>Tooth</i> , Tand.	<i>Teeth</i> , Tandfen.
<i>Mouse</i> , Muys.	<i>Mice</i> , Muysfen.

Maar deeze *Ox*, *Os*, *Oxen*, *Offen*; *Child*, Kind, *Children*, Kinderen; *Brother*, Broeder, *Brethren*, Broeders; zyn Naabootzingen van het Nederduitsche *Meervoudig Getal*, welke veelmaals in *ofen* eindigen. *Man* onder de *Saxons* was een onregelmatig woord, en verandert zig in *men*, in het *Meervoudige*; zo ook alle 't zaamgezette van *Man*, maakt haar *Meervoudig Getal* in *en*; als

<i>Woman</i> , Vrouw.	<i>Women</i> , Vrouwen.
<i>Footman</i> , Voetknecht.	<i>Footmen</i> , Voetknechten.
<i>Horseman</i> , Paerderyder.	<i>Horsemen</i> , Paerderyders.
<i>Statesman</i> , Staatsbedie- naar.	<i>Statesmen</i> , Staatsbedie- naars.

Eenige *Zelfstandige Naamwoorden* hebben geen *Meervoudig Getal*, als

Gold, Goud; *Copper*, Kooper; *People*, Volk; *Hunger*, Honger; *Silver*, Zilver; *Butter*, Boter; *Grass*, Gras; *Hay*, Hooi; *Bread*, Brood; *Wine*, Wyn; *Beer*, Bier; *Ale*, (*); *Honey*, Honing; *Oil*, Olie; *Milk*, Melk; enz.

Andere daarentegen hebben geen *Eenvoudig getal* in 't Engelsch, als

Affches,

(*) Een sterken drank in Engeland, met veel hop Gebrouwen.

Engelsche Spraakkonst.

<i>Affches</i> , Affche.	} Ingewand.	<i>Sifers</i> { Schaartje die de Naaifters gebruiken.
<i>Bowels</i> , <i>Entrails</i> ,		
<i>Dregs</i> , Grondsop, droefsem.	} Schaar die groot zyn, die de Kleermakers gebruiken.	<i>Sbear</i> , {
<i>Breeces</i> , Broek. <i>Snuffers</i> , Snuyter.		
<i>Tongs</i> , Tang.		<i>Wages</i> , Loon.
<i>Thanks</i> , Dank.		<i>Lungs</i> , de Long.
<i>Bellows</i> , Blaasbalk.		

Nu zyn wy tot de plaats gekoomen, om van de *Declination* of *Woordbuyging* te handelen: Maar waar toe den Leerling gequeld met iets dat niet in 't Engelsch is? want ofschoon het Latyn zodaanige *Buygingen* der *Naamwoorden* heeft, zo is 't derhalven onnoodig, zodaanig een Leerwyze voor te schryven, in een Taal die zulks niet heeft; waar by noch komt, dat indien iemand geen Latyn geleerd heeft, het hem noodzaakelyk een verbysting moet veroorzaaken, indien men hem voorpraat van een *Nominativus*, *Genitivus*, *Dativus*, enz. daar doch in alle die *Casus* of gevallen, geen verandering in de Engelsche *Naamwoorden* is, 't welk in alles indrukt. Om die te klaarder te toonen, zal ik het Engelsch woord *King*, Koning, eens *Declineeren*, opdat zo wel de Latynisten, als zy die onkundig in die Taal zyn, te gelyk mogen zien, dat de *Declinatio* in 't Engelsch niet te pas komt, dewyl 't woord zonder verandering blyft, en alleen eenige *Ledekens* en *Voorzetzels* daar by gevoegd worden.

Singelur Number, 't Eenvoudige Getal.

Nom. a King or the King, een Koning of de Koning.
Gen. of a King or of the King, eens Konings of des Konings.

B 5

Dat.

Korte Aanleidinge tot de

- Dat.* to a King or to the King, aan eenen Koning;
of aan den Koning.
Acc. a King or the King, een Koning of den Koning.
Voc. O King, O Koning.
Abl. From a King or from the King, van een Ko-
ning of van den Koning.

Plural Number, 't Meervoudig Getal.

- Nom.* Kings or the Kings, Koningen of de Koningen.
Gen. of Kings or of the Kings, der Koningen.
Dat. to Kings or to the Kings, aan de Koningen of
den Koningen.
Acc. Kings or the Kings, Koningen of de Koningen.
Voc. O Kings, O Koningen.
Abl. From Kings, van Koningen of van de Ko-
ningen.

Dus gaat het in alle de andere *Naamwoorden*, be-
staande de verandering maar alleen in 't byvoegen der
Ledekens.

Dies acht ik het ten eenemaal onnoodig alhier iets
meerder van de *Declinatio* te spreken. Echter zou
men mogen zeggen, dat de *Engelsche Naamwoorden*
in 't *Eenvoudig getal*, even als de *Nederduitsche*,
eenen *Genitivus* hebben, door het byvoegen van 's,
als *the Kings Officers*, des Konings Amptenaaren.
Doch dewyl de *Engelschen* in dat geval de 's, altyd
een *Apostrophus* of *Uitlaatings teken*, aldus ('s) stel-
len, zo schynt daar eenige reden om te gelooven dat
de ('s) staat in plaats van *his* of *zyn*, zyns: en even-
wel vervalt die aanmerking, wanneer men in acht
neemt, dat ook die ('s) als men van *Vrouwen* spreekt,
gebruikt word, als *the Queen's Robe*, 's Koningin's
Tabbard; en ook in andere gevallen, als *the War-
riour's Arms*, 's Krygsman's Wapenen; *the stone's*
end,

Engelsche Spraakkonst.

end, 's steens eind, of aan het eind van de steenen;
maar de laatste ('s) wordt niet gehoord.

Nota. Ik zeg de eerste s wordt uitgelaten; want
wanneer het *Zelfstandige Naamwoord* eindigt in het
Meervoudig Getal in s, daar zal zyn een dubbeld s;
een s maakt het *Meervoudig Getal*, als *Warriours*,
en een andere s die de *Genitivus Casus* maakt, als
Warriours's; dan is de eerste 's afgesneeden, om
het des te beeter te kunnen uitspreken.

Wanneer het *Eenvoudig Getal* eindigt met een s,
dan moet men veelmaals de beide s's uitspreken; als
Charles's Horse, Carel zyn Paerd; *St. James's*
Park (*).

Noch itaat aantemerkken, wanneer de uitspraak die
eifcht, zo kan men de eerste s uitlaaten, als *for Right-
eousness sake*, om de *Rechtveerdigheid* wille.

Wanneer drie *Zelfstandige Naamwoorden* te zaa-
men komen, zo is de *Genitivus Casus* gemaakt door
een s by te voegen tot de tweede; als *the Queen*
of England's Crown, de Koningin van Engeland
haar Kroon, *the King of Spain's Court*; de Koning
van Spanje zyn Hof.

Als men vraagt, waarom? zo antwoorde ik, dat s
is tot het tweede *Zelfstandig Naamwoord* gevoegd,
ter oorzaak *the Queen of England's*, is maar voor
een *Zelfstandig Naamwoord* gehouden.

Zomtyds zal men twee of drie van deeze *Genitivus*
vinden byeengevoegd; als *Peter's wife's Portion*,
dat is, de *Huwelyks Goederen* (of *Geldt*) van de
huysvrouw van Peter; *Peter's Brother's wife's Por-
tion*, dat is, het *Huwelyks Goed* van de *Vrouw* van
de *Broeder* van Peter.

Om nu het gebruik deezer *Veranderingen* eens dui-
delyk

(*) Een *Park* of *Diergaarde* binnen *Londen*, zeer vermaard om
deszelfs *schoonheid*, en *Vermaakelyk* in te wandelen.

Korte Aanleidinge tot de

delyk voor oogen te stellen, zal ik ieder *Geval* met een Exempel aldus verklaaren:

*Lo there's the King,
The Subjects of the King,
Dedicated to the King,*

Zie daar is de Koning.
Des Koningsonderdaanen.
Opgedraagen aan den Koning of den Koning toegeëigend.

*I have seen the King,
Hearken o King,
I have Received it from the King.*

Ik heb den Koning gezien.
Luiſter toe o Koning.
Ik heb 't van de Koning ontvangen.

Zo Kan men zien dat het woord *King* altyd het zelfde blyft, zonder veranderinge.

Hebbende dan dus kortelyk aangewezen waarin de gewaande *Declinatio* in 't Engelsch beſtaat, gaa ik voort tot de

Conjunctional Nouns, Byvoeglyke Naamwoorden.

Welke verſcheidenerlei uitgangen hebben, als in al, gelyk

Corporal, Lichaamlyk.
Spirituel, Geestelyk.

Eternal, Eeuwig.
Temporal, Tydelyk.

In *able* en *ible*, als

Abominable, Verfoeijelyk.
Desirable, Wenscheelyk.
Palpable, Taſtelyk.

Terrible, Schrikkeelyk.
Vendible, Verkoopelyk.
Viſible, Zigtelyk, zigtbaar.

Voorts is 'er een groote meenigte die aan geen zee-keren

Engelsche Spraakkonſt.

keren uitgang gebonden zynde, ook niet onder een hoofd konnen gebragt worden, als

<i>Broad</i> , Breed,	<i>Narrow</i> , Smal.
<i>Deep</i> , Diep,	<i>Shallow</i> , Ondiep.
<i>Dear</i> , Dier,	<i>Cheap</i> , Goedkoop.
<i>Long</i> , Lang,	<i>Short</i> , Kort.
<i>High</i> , Hoog,	<i>Low</i> , Laag.
<i>Merry</i> , Vrolyk,	<i>Sad</i> , Droevig.

Doch die van de *Zelfſtandige Naamwoorden* afkomstig zyn, konnen onder eenige vaste uitgangen betrokken worden, te weeten zommige in *full*, als

<i>Beautiful</i> , Schoon.	} Van {	<i>Beauty</i> , Schoonheid.
<i>Carefull</i> , Zorgvuldig.		<i>Care</i> , Zorg.
<i>Faithfull</i> , Getrouw.		<i>Faith</i> , Geloof, trouw.
<i>Mindfull</i> , Indagtig.		<i>Mind</i> , Zin, Gemoed.
<i>Plentifull</i> , Overvloedig.		<i>Plenty</i> , Overvloed.
<i>Willfull</i> , Moedwillig.		<i>Will</i> , Wil.

In *Som* als

<i>Burdensom</i> , Laſtig.	} Van {	<i>Burden</i> , Laſt.
<i>Cumberſom</i> , Beſlommerend.		<i>Cumber</i> , Beſlommering.
<i>Troubleſom</i> , Moeijelyk.		<i>Trouble</i> , Moeite.
<i>Humourſom</i> , Eenzinnig.		<i>Humour</i> , Aard, Zin.

In *y*, als

<i>Airy</i> , Luchtig.	} Van {	<i>Air</i> , Lucht.
<i>Bloody</i> , Bloedig.		<i>Blood</i> , Bloed.
<i>Dirty</i> , Slikkerig.		<i>Dirt</i> , Slik.
<i>Guilty</i> , Schuldig.		<i>Guilt</i> , Schuld, misdaad.
<i>Hairy</i> , Hairig.		<i>Hair</i> , Hair.
<i>Louſy</i> , Luyſig.		<i>Louſe</i> , Luys.
<i>Witty</i> , Vernuftig.		<i>Wit</i> , Vernuft.

In *ly*, als

<i>Bodily</i> , Lichaamlyk.	} Van {	<i>Body</i> , Lichaam.
<i>Brotherly</i> , Broederlyk.		<i>Brother</i> , Broeder.
<i>Earthly</i> , Aardsch.		<i>Earth</i> , Aarde.
<i>Godly</i> , Godzalig.		<i>God</i> , God.
<i>Lovely</i> , Lieflyk.		<i>Love</i> , Liefde.
<i>Wisely</i> , Wyslyk.		<i>Wise</i> , Wys.
<i>Heavenly</i> , Hemelsch.		<i>Heaven</i> , Hemel.

In *en*, als

<i>Earthen</i> , Aarden.	} Van {	<i>Earth</i> , Aard.
<i>Golden</i> , Gouden.		<i>Gold</i> , Goud.
<i>Hempen</i> , Hennipen.		<i>Hemp</i> , Hennip.
<i>Leaden</i> , Loodde.		<i>Lead</i> , Lood.
<i>Wooden</i> , Houten.		<i>Wood</i> , Hout.
<i>Woolen</i> , Woolen.		<i>Wool</i> , Wol.

In *ish*, als

<i>Aguish</i> , Koortsagtig.	} Van {	<i>Ague</i> , Koorts.
<i>Blackish</i> , Zwartagtig.		<i>Black</i> , Zwaart.
<i>Childish</i> , Kinderagtig.		<i>Child</i> , Kind.
<i>Foolish</i> , Zotagtig.		<i>Fool</i> , Zot, Gek.
<i>Greenish</i> , Groenagtig.		<i>Green</i> , Groen.
<i>Reddish</i> , Roodagtig.		<i>Red</i> , Rood.
<i>Zweetish</i> , Zoetagtig.		<i>Sweet</i> , Zoet.
<i>Theevish</i> , Diefagtig.		<i>Thief</i> , Dief.
<i>Waterish</i> , Wateragtig.		<i>Water</i> , Water.
<i>Whitish</i> , Witagtig.		<i>White</i> , Wit.
<i>Whoreish</i> , Hoeragtig.		<i>Whore</i> , Hoer.

In *cal*, als

<i>Angelical</i> , Engelsch.	} Van {	<i>Angel</i> , Engel.
<i>Canonical</i> , Regelmatig.		<i>Canon</i> , Regel.
<i>Musical</i> , Zangkonst.		<i>Musick</i> , Zangkonst.

In

In *ous*, als

<i>Couragious</i> , Moedig.	} Van {	<i>Courage</i> , Moed.
<i>Dangerous</i> , Gevaarlyk.		<i>Danger</i> , Gevaar.
<i>Marvellous</i> , Wonderbaar.		<i>Marvel</i> , Wonder.
<i>Plenteous</i> , Overvloedig.		<i>Plenty</i> , Overvloed.
<i>Virtuous</i> , Deugdzaam.		<i>Virtue</i> , Deugd.
<i>Zealous</i> , Yverig.		<i>Zeal</i> , Yver.

Voorts gebruiken de Engelschen ook den uitgang *les*, even als de Nederduitschen *loos*, om de berooftheid van iets te beteekenen, als

<i>Beardless</i> , Baardeloos.	} Van {	<i>Beard</i> , Baard.
<i>Blameless</i> , Onopspraakelyk, onbesprooken.		<i>Blame</i> , Schuld, Opspraak, Blaam.
<i>Careless</i> , Zorgeloos.		<i>Care</i> , Zorg.
<i>Comfortless</i> , Troosteloos.		<i>Comfort</i> , Troost.
<i>Doubtless</i> , zonder twyfel.		<i>Doubt</i> , Twyfel.
<i>Fatherless</i> , Vaderloos.		<i>Father</i> , Vader.
<i>Motherless</i> , Moederloos.		<i>Mother</i> , Moeder.
<i>Friendless</i> , Vriendeloos.		<i>Friend</i> , Vriend.
<i>Nameless</i> , Naamloos.		<i>Name</i> , Naam.
<i>Senseless</i> , Zinneloos.		<i>Sense</i> , Zin.
<i>Supperless</i> , zonder Avondmaal.	<i>Supper</i> , Avondmaal.	

Eindelyk gebruiken de Engelschen ook het *Voorzetsel un* in plaats van onze *on*, als

<i>Unadvised</i> , Onbedacht.	<i>Uncaste</i> , Onkuyfch.
<i>Unclean</i> , Onreyn.	<i>Unbeard</i> , Ongehoord.

Of

Of the Comparative, van de Vergelykinge.

De *Byvoeglyke Naamwoorden*, worden desgelyks langs Trappen van *Vergelykinge*, opgevoerd, om de eigentlyke hoedanigheid der Zaaken des te beeter uit te drukken. Deze Trappen zyn Driederlei, als

1. *The Positive*, de Stellige. Die de zaak slechts neerstelt zo als ze is, gelyk *Great*, Groot.
2. *The Comparative*, de Vergelykende. Welke by de Stellige vergeleeken zynde, gaat de hoedaanigheid een trap verder voort, als *Greater*, Grooter.
3. *The Superlative*, de Overtreffende. Welke de twee voorgaande overtreft, en de zaak tot den hoogsten trap opvoert, als *Greatest*, de Grootste. Zulks dat aan de *Vergelykende* trap door *er*, en de *Overtreffende* door *est* wordt uitgedrukt. By Voorbeeld

Stellige.	Vergelykende.	Overtreffende.
<i>Big</i> , Groot.	<i>Bigger</i> , Grooter.	<i>Biggest</i> , Grootste.
<i>Hard</i> , Hard.	<i>Harder</i> , Harder.	<i>Hardest</i> , Hardste.
<i>Rich</i> , Ryk.	<i>Richer</i> , Ryker.	<i>Richest</i> , Rykste.
<i>Wise</i> , Wys.	<i>Wiser</i> , Wyzer.	<i>Wiseest</i> , Wyfste.
<i>Sweet</i> , Zoet.	<i>Sweeter</i> , Zoeter.	<i>Sweetest</i> , Zoetste.
<i>Old</i> , Oud.	<i>Older</i> , Ouder.	<i>Oldest</i> , Oudste.
<i>Young</i> , Jong.	<i>Younger</i> , Jonger.	<i>Youngest</i> , Jongste.

Hier staat ondertusschen aantemerkten, dat het woord *Big*, den laatsten *Medeklinker* verdubbeld, ook kan men zeggen *Great*, *Greater*, *Greatest*, in plaats van *Big*, *Biger*, *Bigest*; en zo gaat het woord *Hot*, *Heet*, *Hotter*, *Hottest*, en 't woord *Wise* neemt maar alleen *st* achter zich; Doch hier van zyn uitgezondert deeze *onregelmatige*.

Good,

Engelsche Spraakkonst.

<i>Good</i> , Goed.	<i>Better</i> , Beter.	<i>Best</i> , Best.
<i>Bad</i> , Quaad.	<i>Worse</i> , Erger, slimmer.	<i>Worst</i> , slimst.
<i>Many</i> , } Veel.	<i>More</i> , Meerder.	<i>Most</i> , Meest.
<i>Much</i> , } Klein, wei-	<i>Lesser</i> , Kleinder, min-	<i>Least</i> , Kleinst.
<i>Little</i> , } der.		

Ondertusschen zyn 'er echter zeer veele *Byvoeglyke Naamwoorden*, die onder deeze manier niet kan getrokken worden, inzonderheid zodanige welke eindigen in *al*, *ate*, *som*, *able*, *ible*, *ant*, *ent*, *id*, enz. Doch tot dezelve gebruikt men de woorden *More* en *Most*, als *General*, Algemeen; *More General*, Algemeener; *Most General*, Algemeent. — *Obstinate*, Hardnekkig; *more Obstinate*, Hardnekkiger; *most Obstinate*, Hardnekkigst. — *Peevish*, Kribbig; *more Peevish*, Kribbiger; *most Peevish*, Kribbigst. — *Zealous*, Yverig; *more Zealous*, Yveriger; *Most Zealous*, Yverigst. — *Damnabale*, Verdoemelyk; *more Damnabale*, Verdoemelyker; *most Damnabale*, Verdoemelykst. — *Visible*, Zigtelyk; *more Visible*, Zigtelyker; *most Visible*, Zigtelykst. — *Exorbitant*, Uitspoorig; *more Exorbitant*, Uitspooriger; *most Exorbitant*, Uitspoorigst. — *Excellent*, Uitneemend; *more Excellent*, Uitneemender; *most Excellent*, Uitneemendst. — *Rigid*, Streng; *more Rigid*, Strenger; *most Rigid*, Strengst.

Of the Pronouns, Van de Voornaamen.

Voornaamen worden aldus genoemd, om dat zy meesterideels voor, of in de plaats van een *Naamwoord* gesteld worden, wanneer de reeden zulks vereischt. Dezelve zyn van verscheidenerlei soorten, als

C

De-

Demonstrative, Aaanwyzende.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I</i> , ik, <i>Me</i> , my.	<i>We</i> , wy, <i>us</i> , ons.
<i>Thou</i> , Gy, <i>Thee</i> , u.	<i>Ye</i> , gylieden, <i>You</i> , ulieden.
<i>He</i> , zy, <i>Him</i> , hem } <i>She</i> , zy, <i>Her</i> , Haar. }	{ <i>They</i> , zy, <i>Them</i> , hen, haar.
<i>This</i> , Deeze, dit.	<i>These</i> , deeze.
<i>That</i> , Die, dat.	<i>Those</i> , die, diegeene.

Voorts gebruiken de Engelschen 't woordtje *self* met een zeer krachtigen nadruk aldus,

<i>I my self</i> , ik zelf.	<i>We our selves</i> , wy zelfs.
<i>Thou thy self</i> , gy zelf.	<i>You your selves</i> , gylieden zelfs.
<i>He him self</i> , hy zelf.	<i>They them selves</i> , zy zelve.
<i>She her self</i> , zy zelf.	

Relative of Betrekkelyke.

<i>Which</i> , Welk.	<i>What</i> , wat;
<i>Who</i> , wie, welk.	<i>It</i> , hetzelfde.
<i>Whose</i> , wiens.	<i>They</i> , zy, de geene.
<i>Whom</i> , wien.	<i>Them</i> , dezelve, ze.

Possessive of Bezittelyke.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>My</i> , } Myn, myne.	<i>Our</i> , } Ons, onze.
<i>Mine</i> , }	<i>Ours</i> , }
<i>Thy</i> , } Uw, uwe.	<i>Your</i> , } Ulieden, uwe.
<i>Thine</i> , }	<i>Yours</i> , }
<i>His</i> , Zyn, zyne.	<i>Their</i> , } Hun, hunne,
<i>Her</i> , Haar, haare.	<i>Theirs</i> , } haare, heur.
<i>Its</i> , Deszelfs, zyn.	

The

The Unlimited Pronouns are These,

De Onbepaalde Voornaamwoorden zyn deeze.

<i>All</i> , Alle, alles.	<i>None</i> , Niemand.
<i>Every</i> , Yder.	<i>Certain</i> , Zeker.
<i>Every one</i> , Een yder, een iegelyk.	<i>Such</i> , Zulk, zodanig.
<i>Any</i> , Eenig, iemand.	<i>Same</i> , Zelfde.
<i>Any one</i> , } Iemand.	<i>Another</i> , een ander.
<i>Any Body</i> , }	<i>Whoever</i> , } Al, wie, wie
<i>Whatever</i> , } Al wat, wat	<i>Whosoever</i> , } ook.
<i>Whatsoever</i> , } ook.	<i>The self same</i> , de zelfde ;
<i>Some</i> , Sommige, eenige.	de Eigenste.
<i>Sombody</i> , Iemand.	<i>Ones self</i> , <i>him self</i> , zich zelve.

Of the Verbs, Van de Werkwoorden.

Werkwoorden zyn alzo genoemd, om dat door de-
zelve, het zy de werking of doening, en de leiding
van iets beteekent wordt; Zy zyn eenige verandering
onderworpen, die de Spraakkundigen *Vervoeging*
(*Conjugatio*) noemen: Doch dewyl in de maniet
deszelfs geen zonderling verschil is van 't Nederduitsch,
zo zal ik den Leerling niet ophouden, met eene Be-
schryving van de *Getallen, Persoonen, Tyden* en *Wy-
zen*, dewyl een Hollander, die de Engelsche Taal
leeren wil, en zyn eigen Taal reeds geleert heeft, van
het geene tegenwoordig is, niet te zeggen, dat het
nog geschieden zal, of het geene toekomstig is, uit
te drukken door een spreekwyze, die beteekent, dat
het al geschied is, en daar benevens wel weet, dat *ik*,
gy, *hy*, op een Persoon, en *wy*, *gylieden*, *zy*,
op verscheidene Persoonen opzigt heeft: En gelyk

C 2

men

men op het Nederduitſche de *Wenſchende* of *Onderzoekelyke* wyze door byvoeginge van de woordkens, *dat mogt, zoud* uitdrukt, zo geſchiedt het ook in 't Engeliſch. Tot welken einde ik daar van eenige Voorbeelden zal ter neerſtellen, en een begin maaken met het *Helpwoord, to Have* Hebben.

Indicative Mood. Toonende Wyze.

Present Tence, Tegenwoordige Tyd.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I have, Ik heb.</i>	<i>We have, Wy hebben.</i>
<i>Thou haſt, Gy hebt.</i>	<i>You have, Gylieden hebt.</i>
<i>He hatb, of has, Hy heeft.</i>	<i>They have, Zy hebben.</i>

Præterimperfect Tence, Onvolkomen verleden tyd.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I had, Ik had.</i>	<i>We had, Wy hadden.</i>
<i>Thou hadſt, Gy hadt.</i>	<i>You had, Gylieden hadt.</i>
<i>He had. Hy had.</i>	<i>They had, Zy hadden.</i>

Præterperfect Tence. Volkomen Verleden Tyd.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I have had, Ik heb ge- had.</i>	<i>We have had, Wy hebben gehad.</i>
<i>Thou haſt had, Gy hebt gehad.</i>	<i>You have had, Gyl. hebt gehad.</i>
<i>He has had, Hy heeft ge- had.</i>	<i>They have had, Zy hebben gehad.</i>

Præ-

Præter Pluperfect Tence, Meer als volkomen verleden Tyd.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I had had, Ik had ge- had.</i>	<i>We had had, Wy hadden gehad.</i>
<i>Thou hadſt had, Gy had gehad.</i>	<i>You had had, Gyl. had ge- had.</i>
<i>He had had, Hy had ge- had.</i>	<i>They had had, Zy had- den gehad.</i>

Future Tence, Toekomende Tyd.

Sing. Eenv.

<i>I ſhall of will have, Ik zal hebben.</i>
<i>Thou ſhalt of wilt have, Gy zult hebben.</i>
<i>He ſhall of will have, Hy zal hebben.</i>

Plur. Meerv.

<i>We ſhall of will have, Wy zullen hebben.</i>
<i>You ſhall of will have, Gy lieden zult hebben.</i>
<i>They ſhall of will have, Zy zullen hebben.</i>

Hier ſtaat nogtans aan te merken, dat hoewel het by de Engeliſche zeer gemeen is dit woordtje *will* voor *zal* of *zullen* te gebruyken, echter daarom zeer dikwils zyne eigene betekenis behoudt; want als men op 't Engeliſch wil zeggen, *Ik wil het doen*, zo zegt men: *I will do it.*

C 3

The

The Imperative Mood, De Gebiedende Wyze.

Sing. Eenv.

Have of Have thou, Heb of hebt Gy.
Let him have, Laat hem hebben.

Plur. Meerv.

Have we of let us have, Hebben we of laat ons hebben.*Have Ye*, Hebt Gylieden.*Let them have*, Laatzze hebben, Laat hen hebben.*The Subjunctive or Optative Mood*, De Wenschende of ondervoeglyke Wyze.En wordt uytgedrukt door 't byvoegen van de Woordtjes *That*, *might*, *could*, *would*; als by Voorbeeld:*The Future and Præter imperfect Tence*, De tegenwoordige en onvolkomene Verleden tyd.

Sing. Eenv.

That { *I had*,
Thou hadst, } *Dat* { *Ik hadt*,
He had, } { *Gy hadt*,
Hy hadt.

Plur.

Plur. Meerv.

That { *We had*,
You had, } *Dat* { *Wy hadden*,
They had, } { *Gylieden hadt*,
Zy hadden.*The Infinitive Tence*, De onbepaalde tyd.

Sing. Eenv.

I might, could, should of would have, | *Ik mogt, kon of zoude hebben*.*Thou, mightst, couldst, shouldst of wouldst have*, | *Gy mogt, kondet of zoudt hebben*.*He might, could, should of would have*, | *Hy mogt, kon of zoude hebben*.

Plur. Meervoud.

We might, could, should of would have, | *Wy mogten, konden, of zouden hebben*.*You might, could, should of would have*, | *Gyl. mogt, kondet, of zoudet hebben*.*They might, could, should of would have*, | *Zy mogten, konden, of zouden hebben*.

En zo ook in de andere tyden als, als:

The Perfect Tence, De Verledene tyd.*I might have had*, | *Ik mogt gehad hebben*.

C 4

The

The Præterpluperfect Tence, De meer dan Verledene tyd.

I should have had, | Ik zou gehad hebben.

The Imperfect Tence, De onvolkomende Verledene tyd.

I could have had, | Ik kon gehad hebben.

The Infinitive Mood, De onbepaalde wyze.

To have, Hebben. | *To have had*, Gehad hebben.

The Participle, het Deelwoord.

Having, Hebbende. | *Having had*, Hebbende gehad.

The Adverb, Het Helpwoord, *I am*, Ik ben,

Wordt op deeze volgende wyze Veranderd:

<i>Sing. Eenv.</i>		<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I am</i> , Ik ben.		<i>We are</i> , Wy zyn.
<i>Thou art</i> , Gy bent.		<i>You are</i> , Gyl. zyt.
<i>He is</i> , Hy is.		<i>They are</i> , Zy zyn.

The Præter imperfect tence, De Onvolkomen verleden tyd.

<i>Sing. Eenv.</i>		<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I was</i> , Ik was.		<i>We were</i> , Wy waaren.
		<i>Thou</i>

<i>Thou was</i> , Gy waart.		<i>You were</i> , Gyl. waart.
<i>He was</i> , Hy was.		<i>They were</i> , Zy waaren.

The Præter perfect Tence, De Volkomen verleden Tyd.

<i>Sing. Eenv.</i>		<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I have been</i> , Ik heb geweest.		<i>We have been</i> , Wy hebben geweest.
<i>Thou hast been</i> , Gy hebt geweest.		<i>You have been</i> , Gyl. zyt geweest.
<i>He hath been</i> , Hy heeft geweest.		<i>They have been</i> , Zy hebben geweest.

The Præter Pluperfect Tence, De meer als volkomen verleden Tyd.

Sing. Meerv.

I had been, Ik had of was geweest.
Thou hadst been, Gy had of was geweest.
He had been, Hy had of was geweest.

Plur. Meerv.

We had been, Wy hadden of waaren geweest.
You had been, Gy lieden hadt of waart geweest.
They had been, Zy hadden of waaren geweest.

The Present Tence, De tegenwoordige Tyd.

Sing. Eenv.

I shall or will be, Ik zal zyn of weezen.

42 Korte Aanleiding tot de

Thou shalt of wilt be, Gy zult zyn of weezen.
He shall of wilt be, Hy zal zyn of weezen.

Plur. Meerv.

We shall of will be, Wy zullen zyn of weezen.
You shall of will be, Gy lieden zult zyn of weezen.
They shall of will be, Zy zullen zyn of weezen.

The Imperitive Mood, De Gebiedende Wyze.

Sing. Eenv.

Be thou, Wees gy. *Let him be*, Dat hy zy.

Plur. Meerv.

Be we of let us be, Zynwe of laat ons zyn.
Be ye, Weest, of zyt gylieden.
Let them be, Dat zy zyn of laat hen zyn.

The Obtative Mood, De wensch: of ondervoeg: wyze.

The Present Tence, De tegenwoordige Tyd.

Sing. Eenv.

That { *I be,*
Thou be } Dat { Ik zy.
He be, } Gy zyt.
Hy zyt.

Plur.

Engelsche Spraakkonst.

Plur. Meerv.

That { *We be,*
You be, } Dat { Wy zyn,
They be, } Gylieden zyn.
Zy zyn.

The Peter imperfect Tence, De onvolkomen Verleden Tyd.

Sing. Eenv.

That { *I were,*
Thou were, } Dat { Ik waar.
He were, } Gy waart.
Hy waare.

Plur. Meerv.

That { *We were,*
You were, } Dat { Wy waaren.
They were, } Gylieden waart.
Zy waaren.

The Præter perfect Tence, De volkomen Verleden Tyd.

Sing. Eenv.

When { *I have been,*
Thou hast been, } Als { Ik geweest ben of heb.
He has been, } Gy geweest bent of heb.
Hy geweest is of heeft.

Plur. Meerv.

When { *We have been,*
You have been, } Als { Wy geweest zyn of heb-
They have been, } Gyl. geweest bent of hebt
ben.
Zy geweest zyn of heb-
ben.

The

The plater pluperfect Tence, De meer als ver-
leden Tyd.

Sing. Eenv.

If	{	<i>I had been,</i>	Zo	{	Ik geweest waare
		<i>Thou hadst been,</i>			of hadde.
		<i>He had been,</i>			Gy geweest waart
					of hadt.
					Hy geweest ware
					of hadde.

Plur. Meerv.

If	{	<i>We had been,</i>	Zo	{	Wy geweest waaren
		<i>You had been,</i>			of hadden.
		<i>They had been,</i>			Gyl geweest waart
					of hadden.
					Zy geweest waaren
					of hadden.

The Future Tence, De toekomstige Tyd.

Sing. Eenv.

<i>When I shall or will be,</i>	{	Wanneer Ik zyn of wee-
<i>When thou shalt or wilt</i>		zen zal.
<i>When he shall or will be,</i>		Wanneer Gy zyn of wee-
		zen zult.
		Wanneer Hy zyn of wee-
		zen zal.

Plur.

Plur. Meerv.

<i>When we shall or will be,</i>	{	Wanneer wy zyn of wee-
<i>When you shall or will be,</i>		zen zullen.
<i>When they shall or will</i>		Wanneer Gyl. zyn of wee-
<i>be,</i>		zen zult.
		Wanneer zy zyn of wee-
		zen zullen.

Sing. Eenv.

<i>I should be,</i>	Ik zou zyn of weezen.
<i>Thou should be,</i>	Gy zoudt zyn of weezen.
<i>He should be,</i>	Hy zou zyn of weezen.

Plur. Eenv.

<i>We should be,</i>	Wy zouden zyn of weezen.
<i>You should be,</i>	Gyl. zoudt zyn of weezen.
<i>They should be,</i>	Zy zouden zyn of weezen.

The Infinitive Mood, De Onbepaalde
Wyze.

<i>Present</i> , Tegenwoordig.	<i>To be</i> , Zyn of weezen.
<i>Preter plu</i> : Verleden.	<i>To have been</i> , Geweest te zyn.

The Participles, De Deelwoorden.

<i>Present</i> , Tegenwoordig.	<i>Being</i> , Zynde of wee-
	fende.

Pre-

Pretar plu: Verleden, *Been, Geweest!*
Having been, Geweest
 zynde of hebbende.

Hebbende dus voorbeelden gegeven van de ver-
 voeging der twee voornaamste Helpwoorden, zal ik,
 eer ik tot andere *Werkwoorden* overgaa, nóg eenige
Helpwoorden die in de Tyden gebreklyk zyn, en
 meerder by andere *Werkwoorden* gevoegd, dan al-
 leen gebruikt worden, alhier ter nederstellen; na-
 mentlyk *Can, could, may, might, will, would,*
should, ought en must.

Present, Tegenwoordig.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I can, Ik kan.</i>	<i>We can, Wy kunnen.</i>
<i>Thou canst, Gy kont.</i>	<i>You can, Gyl. kont.</i>
<i>He can, Hy kan.</i>	<i>They can, Zy kunnen.</i>

*Imperfect Future Tence, Onvolmaakt verle-
 den Tyd.*

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I could, Ik kon of konde.</i>	<i>We could, Wy kunnen.</i>
<i>Thou couldst, Gy kondt.</i>	<i>You could, Gyl. kondet.</i>
<i>He could, Hy kon.</i>	<i>They could, Zy konden.</i>

Present, Tegenwoordig.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I may, Ik mag.</i>	<i>We may, Wy mogen.</i>
	<i>Thou</i>

<i>Thou mayst, Gy mogt.</i>	<i>You may, Gyl. moogt.</i>
<i>He may, Hy mag.</i>	<i>They may, Zy mogen.</i>

*Imperfect Future Tence, Onvolmaakt verle-
 den Tyd.*

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I might, Ik mogt.</i>	<i>We might, Wy mogen.</i>
<i>Thou mightest, Gy mogt.</i>	<i>You might, Gyl. mogt.</i>
<i>He might, Hy mogt.</i>	<i>They might, Zy mogen.</i>

Present, Tegenwoordig.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I will, Ik wil of zal.</i>	<i>We will, Wy willen of zullen.</i>
<i>Thou wilt, Gy wilt of zult.</i>	<i>You will, Gyl. wilt of zult.</i>
<i>He will, Hy wil of zal.</i>	<i>They will, Zy willen of zullen.</i>

*Imperfect past Tence, Onvolmaakt verle-
 den Tyd.*

<i>Sing. Eenv.</i>
<i>I would, Ik wilde, wou of zou.</i>
<i>Thou wouldst, Gy wildet, woudt of zoudt.</i>
<i>He would, Hy wilde wou of zou.</i>

Plur. Meerv.

We would, Wy wilden, wouden of zouden.

You

You would, Gylieden, wilder, woude*t of* zoudet.
They would, Zy wilden, wouden of zouden.

Present, Tegenwoordig.

Sing. Eenv.

I shall, Ik zal.
Thou shalt, Gy zult.
He shall, Hy zal.

Plur. Meerv.

We shall, Wy zullen.
You shall, Gyl. zult.
They shall, Zy zullen.

Imperfect past Tence, Onvolmaakt verleden Tyd.

Sing. Eenv.

I should, Ik zou.
Thou shouldst, Gy zoudt.
He should, Hy zou.

Plur. Meerv.

We should, Wy zouden.
You should, Gyl. zoudt.
They should, Zy zouden.

Pluperfect Tence, Meer als verleden Tyd.

Sing. Eenv.

I ought, Ik behoer, behoorde, *of* moet en moest.
Thou oughtest, Gy behoort, behoordet, *of* moet en moest.
He ought, Hy behoort, behoorde, *of* moet en moest.

Plur. Meerv.

We ought, Wy behooren, behoorden, *of* moeten en moesten.

Te

You ought, Gy lieden, behoort, behoordet *of* moet en moest.

They ought, Zy behooren, behoorden, *of* moeten en moesten.

Sing. Eenv.

I must, Ik moet *of* moest,

Plur. Meerv.

We must, Wy moeten *of* moesten.

Thou must, Gy moet *of* moest.

You must, Gyl. moet *of* moest.

He must, Hy moet *of* moest.

They must, Zy moeten *of* moesten.

Hoewel nu deeze bovenstaande gebrekkelyke *Helpwoorden* niet de voorste in den rang geteld zyn, echter zou voor den Leerling niet quaalyk voegen, dezelve 't eerst te leeren; om dat geen *Werkwoord* door alle deszelfs *Wyzen* en *Tyden*, zonder 't behulp van eenige derzelve, kan geleid worden, gelyk het gevolg genoegzaam zal toonen, Doch ik zal hier den Leerlings hoeft niet breeken, met volgens de *Latynsche* manier te zeggen, dat 'er vier *Conjugatien* zyn; want schoon eenige zulk een verdeeling hebben gemaakt, nogtans bevind men, dat de uitzonderingen *of* onregelmatige woorden zo veel zyn, dat het inderdaad lichter valt, zich met zo een gebrekkelyke regelmaat gantsch niet te bemoejen, en alleen door 't gebruik te leeren, hoe de verscheidene *Werkwoorden*, in den *onvolkomen verleden Tyd*, geboogen worden. Ik zal derhalven een voorbeeld geven van 't *bedryvend woord to Love*, *Beminnen* liefhebben.

D

In-

Indicative Mood, Toonende wyze.*The present Tence*, De tegenwoordige Tyd.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I Love</i> , Ik bemin.	<i>We Love</i> , Wy beminnen.
<i>Thou Lovest</i> , Gy bemint.	<i>You Love</i> , Gyl. bemindt.
<i>He Loveth of Loves</i> , Hy bemint.	<i>They love</i> , Zy beminnen.

Deeze zelfde Tyd word ook met byvoeginge van het woordtje *Do* uitgedrukt, met dit onderscheid nogtans, dat deeze t'zaamgevoegde wyze van spreken wat krachtiger van nadruk is (*).

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I do Love</i> , Ik bemin.	<i>We do Love</i> , Wy beminnen.
<i>Thou dost Love</i> , Gy bemint.	<i>You do Love</i> , Gyl. bemint.
<i>He doth Love</i> , Hy bemint.	<i>They do Love</i> , Zy beminnen.

The præter imperfect Tence, De onvolkomen verleden Tyd.

Deeze Tyd wordt ook even als de tegenwoordige op tweederlei wyze uitgedrukt, aldus.

Sing.

(*) Siét Scwals Woorden-boek, Do. in 't Eerste Deel.

<i>Sing. Eenv.</i>	<i>Plur. Meerv.</i>
<i>I Loved of did love</i> , Ik beminde.	<i>We loved of did love</i> , Wy beminden.
<i>Thou lovedst of did love</i> , Gy beminde.	<i>You loved of did love</i> , Gyl. beminden.
<i>He loved of did love</i> , Hy beminde.	<i>They loved of did love</i> , Zy beminden.

The præter perfect Tence, De volkomen verleden Tyd.

Sing. Eenv.

<i>I have</i>	}	<i>Loved</i> ,	}	bemind.
<i>Thou hast</i>				
<i>He hath</i>				

Sing. Meerv.

<i>We have</i>	}	<i>Loved</i> ,	}	bemind.
<i>You have</i>				
<i>They have</i>				

The Præter pluperfect Tence, De meer als volkomen verleden Tyd.

Sing. Eenv.

<i>I had</i>	}	<i>Loved</i> ,	}	bemind.
<i>Thou hadst</i>				
<i>He had</i>				

D 2

Plur.

Plur. Meerv.

<i>We had</i>	} Loved,	Wy hadden	} bemind.
<i>You had</i>		Gyl. hadt	
<i>They had</i>		Zy hadden	

The Future Tence, De komende 'Tyd.

Sing. Eenv.

<i>I shall of will</i>	} Love,	Ik zal beminnen.
<i>Thou shall of wilt</i>		Gy zult beminnen.
<i>He shall of will</i>		Hy zal beminnen.

Plur. Meerv.

<i>We shall of will</i>	} Love,	Wy zullen	} beminnen.
<i>You shall of will</i>		Gyl. zult.	
<i>They shall of will</i>		Zy zullen.	

Imperative Mood, Gebiedende wyze.

Sing. Eenv.

Let me Love, Laat my Beminnen.
Love thou of do thou Love, bemint gy.
Love you of let him Love, Dat hy beminnen.

Plur. Meerv.

Love we of let us love, Laat ons beminnen.
Love you of do you Love, Bemint Gylieden.
Love they of let them love, Dat zy beminnen.

The

The optative Mood, De wenschende of ondervoeglyke wyze.*The Present and Future Tence*, De tegenwoordige en toekomstige Tyd.

Sing. Eenv.

<i>That I may Love</i> ,	} Dat ik beminne of mag beminnen.	
<i>That thou mayst love</i> ,		Dy gy bemint of moogt beminnen.
<i>That he may love</i> ,		Dat hy beminne of mag beminnen.

Plur. Meerv.

<i>That we may love</i> ,	} Dat wy beminnen of mogen beminnen.	
<i>That you may love</i> ,		Dat gylieden bemint of moogt beminnen.
<i>That they may love</i> ,		Dat zy beminnen of mogen beminnen.

The Præter imperfect Tence, De onvolkomen verleden Tyd.

Sing. Eenv.

<i>That I loved of did love</i> ,	} Dat ik beminde.	
<i>That thou loved of did love</i> ,		Dat gy beminde.
<i>That he loved of did love</i> ,		Dat hy beminde.

D 3

Plur.

Plur. Meerv.

<i>That we loved of did love,</i>		Dat wy beminden.
<i>That you loved of did love,</i>		Dat gyl. bemindet.
<i>That they loved of did love,</i>		Dat zy beminden.

Ook kan men aldus zeggen.

Sing. Eenv.

<i>Tho' I might love,</i>		Schoon ik beminde of mogt beminnen.
<i>Tho' thou mightest love,</i>		Schoon gy beminde of mogt beminnen.
<i>Tho' he might love,</i>		Schoon hy beminde of mogt beminnen.

Plur. Meerv.

<i>Tho' we might love,</i>		Schoon wy beminden of mogten beminnen.
<i>Tho' you might love,</i>		Schoon gyl. bemindet of mogtet beminnen.
<i>Tho' they might love,</i>		Schoon zy beminden of mogten beminnen.

The Perfect & Præter Perfect Tence, Volkomen verleden Tyd.

Sing. Eenv.

<i>Tho' I have loved,</i>		Schoon ik bemind heb.
---------------------------	--	-----------------------

Tho'

<i>Tho' thou hast loved,</i>		Schoon gy bemind heb.
<i>Tho' he hath loved,</i>		Schoon hy bemind heb.

Plur. Meerv.

<i>Tho' we have loved,</i>		Schoon wy bemind hebben.
<i>Tho' you have loved,</i>		Schoon gyl. bemind hebt.
<i>Tho' they have loved,</i>		Schoon zy bemind hebben.

The Præter pluperfect Tence, De meer als volkomen verleden Tyd.

Sing. Eenv.

<i>If I had loved,</i>		Zo ik bemind hadt.
<i>If thou hadst loved,</i>		Zo gy bemind hadt.
<i>If he had loved,</i>		Zo hy bemind hadt.

Plur. Meerv.

<i>If we had loved,</i>		Zo wy bemind hadden.
<i>If you had loved,</i>		Zo gyl. bemind hadt.
<i>If they had loved,</i>		Zo zy bemind hadden.

Future Tence, Toekomende Tyd.

Sing. Eenv.

<i>When I shall love,</i>		Als ik beminnen zal.
<i>When thou shalt love,</i>		Als gy beminnen zult.
<i>When he shall love,</i>		Als hy beminnen zal.

D 4

Plur.

Plur. Meerv.

<i>When we shall love,</i>	Als wy beminnen zullen.
<i>When you shall love,</i>	Als gyl. beminnen zult.
<i>When they shall love,</i>	Al zy beminnen zullen.

The second Future Tence, De tweede toekomstende Tyd.

Sing. Eenv.

<i>When I shall have loved,</i>	Als ik bemind zal hebben.
<i>When thou shalt have loved,</i>	Als gy bemind zult hebben.
<i>When he shall have loved,</i>	Als hy bemind zal hebben.

Plur. Meerv.

<i>When we shall have loved,</i>	Als wy bemind zullen hebben.
<i>When you shall have loved,</i>	Als gyl. bemind zult hebben.
<i>When they shall have loved,</i>	Als zy bemind zullen hebben.

The Suposing future Tence, De onderstellende toekomstende Tyd.

Sing. Eenv.

<i>I should love,</i>	Ik zou beminnen.
<i>Thou shouldst love,</i>	Gy zoudt beminnen.
<i>He should love,</i>	Hy zou beminnen.

Plur.

Plur. Meerv.

<i>We should love,</i>	Wy zouden beminnen.
<i>You should love,</i>	Gyl. zoudt beminnen.
<i>They should love,</i>	Zy zouden beminnen.

Second suposing future Tence, Twede onderstellende toekomstende Tyd.

<i>When I should have loved, &c.</i>	Wanneer ik bemind zouden hebben, &c.
--	--------------------------------------

Onder de *ondervoeglyke wyze* zyn ook te rekenen deze manieren van spreken :

<i>I could have loved, &c.</i>	Ik zou hebben beminnen, &c.
------------------------------------	-----------------------------

Desgelyks.

<i>I would have loved,</i>	Ik zou bemind hebben.
<i>I might have loved,</i>	Ik had kunnen beminnen.

The Infinitive Mood, De Onbepaalde Wyze.

The present Tence, De tegenwoordige Tyd.

To love, beminnen. *The perfect*, De verleden. *To have loved*, bemind te hebben.

The Participles, De Deelwoorden. *Present*, Tegenwoordig.

D 5

Lo-

Loving, Beminnende. *The perfect*, De verleden. *Loved*, bemind.
Having, *loved*, Bemind hebbende.

Dit bedryvend werkwoord (Activum) dus doorloopen hebbende, blyft nog overig te zeggen, dat het *Lydend woord* (Passivum) uitgedrukt wordt door het woord *I am*, aldus:

The Indicitive Mood, De Toonende Wyze.

Present Tence, Tegenwoordige Tyd.

I am loved, Ik wordt of ben bemind, &c.

The præter per: and præter plup: Tence, De onvolkomen verleden Tyd.

I was Loved, Ik wierd of was bemind, &c.

The perfect and præterperfect Tence, De volkomen verleden Tyd.

I have been loved, Ik ben of heb bemind geweest.

The perfect and præterperfect Tence, Meer als volkomen verleden Tyd.

I had been loved, Ik was of had bemind geweest, &c.

The

The future Tence, De toekomstige Tyd.

I shall or will be loved, Ik zal bemind worden of zyn, &c.

The Imperative Mood, De Gebiedende Wyze.

Sing. Eenv.

Be thou loved, Wees gy bemind.
Let him be loved, Dat hy bemind worden.

Plur. Meerv.

Let us be loved, Dat wy bemind worden.
Be you loved, Weest gyl. bemind.
Let them be loved, Dat zy bemind worden.

The Obtative Mood, De Wenschende of Ondervoeglyke Wys.

Present Tence, Tegenwoordig Tyd.

That I be loved, } Dat ik bemind worden of zy, &c.
May I be loved, }

The præter perfect & præter pluperfect Tence, De onvolkomen verleden Tyd.

That I were loved, } Dat ik bemind wierde of wa-
That I might be loved, } re, &c.

The

Korte Aanleidinge tot de

The perfect & præter perfect Tence, De volkomen verleden Tyd.

That I have been loved, Dat ik bemind geweest ben of heb.

The præter pluperfect Tence, De meer als volkomen verleden Tyd.

That I had been loved, Dat ik bemind geweest ware of hadde.

When I had been loved, Wanneer ik bemind geweest ware of hadde.

The Future Tence, De toekomstige Tyd.

When I shall or will be loved, Als ik bemind zal zyn of wezen.

The Infinitive Mood, De Onbepaalde Wyze.

Present Tence, Tegenwoordige Tyd.

To be loved, Bemind worden.

To have been loved, Bemind geweest zyn of hebben.

The Participle, Het Deelwoord.

Loved, Bemind

Merk. Het gene aan in het *Bedryvend woord* van het

Engelsche Spraakkonst.

het gebruik der *Helpwoorden*, *would*, *could*, *should*, is gezegd geweest, vind hier ook plaats, en kan gebruikt worden als de zaak zulks vereischt.

Volgens dit voorbeeld moet men alle de andere *Werkwoorden Conjugeren*: doch echter aanmerken, dat de verandering, die de *Werkwoorden* in den *onvolkomen verleden tyd* hebben, zeer verscheiden is; want het woord *Love* heeft *Loved*, maar men vindt behalven de veelvuldige andere veranderingen, ook *Werkwoorden*, die in dat geval geen veranderingen toelaaten: als *I beat*, ik sla, en sloeg. *I burst*, ik berst, en borst. *I cast*, ik werp, en wierp. *I eat*, ik eer, en at. *I spit*, ik spuuw, en spooog. *I put*, ik stel, doe en stelde, deed. *I shut*, ik sluit en sloot. *To cut*, snyden, *Cut*, gesneeden, enz.

Doch nademaal de meeste aan veranderinge onderworpen zyn, en zommige daar van onder een hoofdkonnen betrokken worden, zo zyn hier de navolgende nedergefteld; waar uit den Leerling staat aan te merken, dat gelykerwys de *onbepaalde wyze* van een *Werkwoord*, en de *eerste Persoon* van den *tegenwoordigen tyd* der *Toonende wyze* een en dezelfde is, bestaande de verandering maar alleen in de byvoeging van het *Voornaam woord I*, en 't *Ledeken to*, (by voorbeeld *I love*, ik bemin, *to love*, beminnen) zo is ook meest altyd de *eerste Persoon* der *onvolkomen verleden tyd*; en het *Deelwoord* der *verleden tyd* een en 't zelfde; als *I loved*, ik beminde, *Loved*, Bemind, zynde echter eenige woorden daar van uitgezonderd.

Gelykerwys dan het woord *Love*, met een syllaab verlengd wordt, als *loved*, zo zyn 'er meer *Werkwoorden*, die desgelyks een syllaab tot zig neemen, als

To Boast, Roemen, pochgen,
Boasted, Beroemd, gepocht.

62. Korte Aanleidinge tot de

- To Bridle*, Brydelen,
Bridled, Gebrydeld.
To Command, Gebieden,
Commanded, Gebieden.
To bid, hieten,
Bid, Geheeten.
To Maintain, Handhaven,
Maintained, Gehandhaafd.
To Mend, Verbeteren,
Mended, Verbeterd.
To Signify, Betekenen,
Signified, Betekend.
To Depart, Vertrekken.
Departed, Vertrokken.
To Demolish, Afbreken,
Demolished, Afgebrooken.
To Vanish, Verdwynen,
Vanished, Verdweenen.
To Desire, Begeeren,
Desired, Begeert.
To Deserve, Verdienen,
Deserved, Verdient.
To Despise, Verachten,
Despised, Veracht.
To Destroy, Bedorven,
Destroyed, Verdorven.

De volgende veranderen *cc* in *e*, als:

- To Bleed*, Bloeden,
Bled, Gebloed.
To Creep, Kruypen,
Crept, Gekroopen.
To Feed, Voeden,
Fed, Gevoed.

To

Engelsche Spraakkonst.

63

- To Feel*, Voelen,
Felt, Gevoeld.
To Keep, Bewaaren,
Kept, Bewaard.
To Meet, Ontmoeten,
Met, Ontmoet.
To Sleep, Slaapen,
Slept, Geslaapen.
To Sweep, Veegeen,
Swept, Geveegt.
To Breed, Opvoeden,
Bred, Opgevoed.

Desgelyks kan men betrekken.

- To Cleave*, Klooven,
Cleft, Geklooft.
To Leave, Verlaaten,
Left, Verlaaten.
To Lead, Leyden,
Led, Geleyd.
To Read, Leezen,
Read, Gelezen.

Sommige veranderen *d* in *t*, als:

- To Bend*, Buygen,
Bent, Geboogen.
To Lend, Leenen,
Lent, Geleend.
To Rend, Scheuren,
Rent, Gescheurd.
To Spend, Verteeren,
Spent, Verteerd.
To Send, Senden,

Sent.

Korte Aanleiding tot de
Sent, Gezonden.Sommige veranderen *i* in *u*, als:

- To *Drink*, Drinken,
Drunk, Gedronken.
To *Fling*, Werpen,
Flung, Geworpen.
To *Spin*, Spinnen,
Spun, Gesponnen.
To *Ring*, Luyen,
Rung, Geluyd.
To *Sink*, Zinken,
Sunk, Gezonken.
To *Spring*, Springen,
Sprung, Gesprongen.
To *Sing*, Zingen,
Sung, Gezongen.
To *Swim*, Zwemmen,
Swam, Gezwommen.
To *Wring*, Wringen,
Wrung, Gewrongen.
To *Strike*, Slaan,
Struck, Geslaagen.
To *Stink*, Stinken,
Stunk, Gestonken.

Sommige veranderen *i* in *ou*, als:

- To *Bind*, Binden,
Bound, Gebonden,
To *Fight*, Vechten,
Fought, Gevochten.
To *Find*, Vinden,
Found, Gevonden.

To

Engelsche Spraakkonst.

- To *Wind*, Winden,
Wound, Gewonden.

Sommige neemen een *ght* tot zig, als:

- To *Bring*, Brengen,
Brought, Gebragt,
To *Buy*, Koopen,
Bought, Gekocht.
To *Catch*, Vangen,
Caught, *Catch'd*, Gevangen.
To *Siek*, Zoeken,
Sought, Gezocht.
To *Think*, Denken,
Thought, Gedacht.
To *Teach*, Leeren, onderwyzen,
Taught, Geleerd, onderwyzen.
To *Work*, Werken,
Wrought, Gewerkt.

Desgelyks zyn 'er veel andere, die niet tot een zeker hoofd kan getrokken worden, als:

- To *Awake*, Opwekken,
Awoke *Awaked*, Opgewekt.
To *Abide*, Woonen, blyven.
Abode, Woonplaats, Verblyf.
To *Be*, Zyn Weezen,
Been, Geweest, zynde.
To *Bend*, Buygen,
Bent, Geboogen.
To *Ask*, Vraagen,
Askt, Gevraagt.
To *smell*, Ruyken,
Smelt, Gerooken.

E

To

- To sell*, Verkoopen,
Sold, Verkocht.
To Dig, Graven,
Dug, Begraaven.
To Grind, Maalen,
Ground, Gemaalen.
To Stand, Staan,
Stood, Gestaan.
To Dream, Droomen,
Dreampt, Gedroomd.
To Sit, Zitten,
Sat, Gezeeten.
To Flee, Vlieden,
Fled, Gevlochten.
To Hear, Hooren,
Heard, Gehoord.
To Tell, Tellen, zeggen;
Told, Verteld, gezeid.
To Weep, Weenen, Schreyen,
Wept, Geweend, Geschreid.
To Make, Maaken,
Made, Gemaakt.
To Behold, Aanschouwen,
Beheld, Aangeschouwd.
To Deal, Handelen,
Dealt, Gehandeld.
To Spill, Storten,
Spilt, Gestort.
To Lose, Verleezen,
Lost, Verlooren.
To Shine, Schynen, Blinken,
Shined, *Shone*, Geblonken.
To Meet, Ontmoeten,
Met, Ontmoet.
To Shoot, Schieten.

Shot,

- Shot*, Geschooten.
To H.ve, Hebben,
Had, Gehad.
To With hold, Onthouden;
With held, Onthouden.
To Bereave, Berooven,
Bereft, Beroofd.
To Can, Konnen,
Could, Gekonnen.
To Will, Willen,
Would, Woud.
To Unbend, } - - - - - Slaaken;
Unbent, } - - - - - Ontspannen;
                   } - - - - - Geslaakt.
To Beseech, Bidden, Soeken,
Besought, Gebedden, Verzocht.
To Behave, Draagen,
Behaved, Gedraagen.

Eindelyk zyn 'er eenige *Werkwoorden* welke *Deelwoord* der *Verleden tyd* van de *Onvolkomen Verleden tyd*, der *Toonende wyze* verscheelt, als:

- To Grow*, Groeijen,
I Grew, Ik Groeide,
Grown, Gegroeid.
To Blow, Blaazen,
I Blew, Ik Blied,
Blown, Geblaazen.
To Drink, Drinken,
I Drank, Ik Drank,
Drunk, Gedronken.
To Know, Kennen, Weeten,
I Knew, Ik Kende, Wist.
Known, Gekend, Geweeten.

E 2

T

- To Throw*, Werpen,
I Threw, Ik Wierp,
Thrown, Geworpen, gesmeeten.
To Give, Geeven,
I Gave, Ik Gaf,
Given, Gegeeven.
To Draw, Trekken,
I Drew, Ik trok,
Drawn, Getrokken.
To Bear, Draagen,
I Bore, Ik Droeg,
Born, Gedraagen.
To Swear, Zwieren,
I Swore, Ik zwoer,
Sworn, Gezwooren.
To Tear, Scheuren,
I Tore, Ik scheurde,
Torn, Gescheurd.
To Wear, Draagen, slyten,
I Wore, Ik Droeg, sleet,
Worn, Gedraagen, gesleeten.

Hier onder kunnen ook de volgende *Onregelmatige* betrokken worden, als:

- To Arise*, Opstaan, Opryzen,
I Arose, Ik stond op,
Arisen, Opgestaan, opgereezen.
To Bear up, Ondersteunen,
I Bore up, Ik Ondersteunde,
Born up, Ondersteund.
To Begin, Beginnen,
I Began, Ik Began,
Begun, Begunnen.
To Beat, Slaan,

I Beat,

- I Beat*, Ik sloeg,
Beaten, Geslaagen.
To Beget, Teelen,
I Begot, Ik Teelden,
Begotten, Geteeld.
To Bid, Gebieden, heeten,
I Bad, Ik Befool, heet,
Bidden, Geheeten.
To Bite, Byten,
I Bit, Ik Beet,
Bitten, Gebeeten.
To Blow, Blaazen,
I Blew, Ik Blies,
Blown, Geblaazen.
To Break, Breeken,
I Broke, Ik Brak,
Broken, Gebrooken.
To Chide, Bekyven,
I Chid, Ik Bekeef,
Chidden, Bekeeven.
To Choose, Verkiezen,
I Chose, Ik Verkoos,
Chosen, Verkooren.
To Come, Komen,
I Came, Ik Quam,
Come, Gekomen.
To Cleave, Klooven,
I Clave, }
I Clove, } Ik Klaf.
I Cleft, }
Cleft, } Geklooven.
Cloven, }
To Crow, Kraaijen.
I Crew, Ik Kraaijden,
Crowd, Gekraaijed.

E 3

To

- To Do*, Doen;
I Did, Ik Deed,
Done, Gedaan.
To Drive, Dryven,
I Drove, Ik Dreef,
Driven, Gedreeven.
To Draw, Trekken,
I Drew, Ik Trok,
Drawn, Getrokken.
To Drink, Drinken,
I Drank, Ik Drank,
Drunk, Gedronken.
To Eat, Eeten.
I Ate, Ik At,
Eaten, Gegeeten.
To Fall, Vallen.
I Fell, Ik Viel,
Fallen, Gevallen.
To Fly, Vliegen,
I Flew, Ik Vloog,
Flown, Gevloogen.
To Forsake, Verlaaten,
I Forsook, Ik Verleet,
Forsaken, Verlaaten.
To Freeze, Vreezen,
Froze, Vroor,
Frozen, Gevrooren.
To Grow, Groeijen,
I Grew, Ik Groeijde,
Grown, Gegroijed.
To Get, Krygen,
I Got, Ik Creeg,
Gotten, Gekreegen.
To Give, Geeven,
I Gave, Ik Gaf,

Gi-

- Given*, Gegeeven.
To Go, Gaan,
I Went, Ik Ging,
Gone, Gegaan.
To Hang, Hangen,
I Hung, Ik hong,
Hang'd
Hung. } Gehangen.
To Hide, Verbergen,
I Hid, Ik Verborg,
Hidden, Verborgten.
To Hold, Houden,
I Held, Ik Hield,
Holden, Gehouden.
To Hew, Houwen, hakken,
I Hew'd, Ik Heeuwde,
Hewn, Gehakt.
To Help, Helpen,
I Help'd, Ik Hielp,
Help'd, Geholpen.
To Knit, Breyen,
I Knitted, Ik Breyde,
Knitted, Gebreyd.
To Lie, Leggen,
I Lay, Ik Lag,
Lay'n, Geleegen.
To Lay, Leggen, Neerfetten;
I Laid, Ik leide,
Laid, Gelegd.
To Mow, Maaijen,
I Mow'd, Ik Maaijde,
Mown, Gemaaijd.
To Ow, Schuldig zyn, behooren;
I Ought, Ik was fchuldig,
It Ought, Het behoorde.

E 4

To

72 Korte Aanleidinge tot de

To Ride, Ryden,
I Rid, Ik Reed,
Ridden, Gereeden.
To Run, Loopen,
I Ran, Ik Liep,
Run, Geloopen.
To See, Zien,
I Saw, Ik Zag,
Seen, Gezien.
To Shake, Schudden,
I Shook, Ik Schudde,
Shaken, Geschud.
To Shear, Scheeren,
I Shore, Ik scheerde,
Shorn, Gefchooren.
To Shew, } Toonen,
Show, }
I Shew'd, Ik Toonde,
Shown, Geroond.
To Sow, Zaaijen,
I Sowed, Ik Zaaide,
Sown, Gezaaid.
To Speak, Spreken,
I Spoke, Ik sprak,
Spoken, Gesproken.
To Steal, Steelen,
I Stole, Ik Stal,
Stolen, Gestoolen.
To Shrink, Krimpen,
I Shrank, Ik Krimpte,
Shrunk, Gekrompen.
To Sink, Zinken,
I Sank, Ik Zunk,
Sunk, Gezonken.
To Slay, Dood slaan,

I Slew,

Engelsche Spraakkonst.

73

I Slew, Ik sloeg Dood,
Slain, Dood geslaagen.
To Slide, Gleyen,
I Slid, Ik Gleyde,
Slidden, Gegleeden.
To Sling, Slingeren,
I Slung, Ik Slingerden,
Slung, Geslonderd.
To Smite, Smyten,
I Smote, Ik smect,
Smitten, Gefmeeten.
To Speak, Spreken,
I Spoke, Ik sprak,
Spoken, Gesproken.
To Spring, Ontspringen,
I Sprang, Ik Ontsprong,
Sprung, Gesprongen.
To Spit, Spuuwen,
I Spat, Ik Spoog,
Spitten, }
Spat, } Gespoogen.
Spit, }
To Strive, Trachten, Stryden,
I Strove, Ik Tracht, Stryd,
Striven, Getracht, Gestreeden.
To Swell, Zwellen,
I Sweld, Ik Zwelde,
Swollen, Gezwollen.
To Swing, Slingeren,
I Swung, Ik Slingerden,
Swung, Geslinderd.
To Take, Neemen,
I Took, Ik nam,
Taken, Genoomen.
To Tread, Treden,

E 5

I Tro-

<i>I Trode</i> , Ik trad,	<i>Trodden</i> , Getreeden.
<i>To Thrive</i> , Voorspoedig zyn,	<i>I Throve</i> , Ik wierd Voorspoedig,
<i>Thriven</i> , Voorspoedig geworden.	<i>To Tread</i> , Treeden,
<i>I Trode</i> , Ik trad,	<i>Trodden</i> , Getreeden.
<i>To Weave</i> , Weeven,	<i>I Wove</i> , Ik Weefde,
<i>Woven</i> , Gewooven.	<i>To Write</i> , Schryven,
<i>I Wrote</i> , Ik Schreef,	<i>Written</i> , Geschreeven.
<i>To Win</i> , Winnen,	<i>I Won</i> , } Ik Won,
<i>I Wan</i> , }	<i>Won</i> , Gewonnen.

Om nu nog iets van de *Afleydinge der Werkwoorden* te spreken, zoo staat aan te merken, dat 'er verscheidene *Werkwoorden* uyt *Naamwoorden* uytkomen, alleen door byvoeginge van het *Ledeken to*, als:

<i>To Chance</i> , Uitvallen, Gebeuren,	<i>Chance</i> , 't Geval.
<i>To Fear</i> , Vreezen,	<i>Fear</i> , Vreeze.
<i>To Fish</i> , Visschen,	<i>Fish</i> , Vifch.
<i>To Honour</i> , Eeren,	<i>Honour</i> , Eere.
<i>To House</i> , Huyzen,	<i>House</i> , Een Huys.
<i>To Love</i> , Liefhebben,	<i>Love</i> , Liefde.
<i>To Milk</i> , Melken,	<i>Milk</i> , Melk.
<i>To Oyl</i> , Olyen,	<i>Oyl</i> , Oly.
<i>To Quiet</i> , Stillen,	<i>Quiet</i> , Stilte, Rust.

To

<i>To Rule</i> , Regeeren,	<i>Rule</i> , Een Regel.
<i>To Sin</i> , Zondigen,	<i>Sin</i> , Zonde
<i>To Trust</i> , Betrouwen,	<i>Trust</i> , Het Betrouwen.
<i>To Whip</i> , Geeffelen,	<i>Whip</i> , Een Geesfel,
	<i>Zeep.</i>
<i>To Further</i> , Vorderen,	<i>Further</i> , Vorder.

Sommige veranderen een weinig, als:

<i>To Breatb</i> , Ademen,	<i>Breatb</i> , Adem.
<i>To Braze</i> , Verkooperen,	<i>Brafs</i> , Koper.
<i>To Glaze</i> , Verglazen,	<i>Glas</i> , Glas.
<i>To Live</i> , Leeven,	<i>Life</i> , Leeven.
<i>To Prize</i> , Waardeeren,	<i>Price</i> , Waardy, Prys.
<i>To Strife</i> , Stryden, Stribelen,	<i>Strife</i> , Stryd.

Noch zynder, die door byvoeging van de *Syllaab en*, uyt *byvoeglyke Naamwoorden* en *Werkwoorden* veranderd worden, als:

<i>To Blaken</i> , Zwartn,	<i>Black</i> , Zwart.
<i>To Harden</i> , Verharden,	<i>Hard</i> , Hard.
<i>To Hasten</i> , Haasten.	<i>Haste</i> , Haast.
<i>To Lengthen</i> , Verlengen,	<i>Length</i> , Lengte.
<i>To moisten</i> , Vochtig maken,	<i>Moist</i> , Vochtig.
<i>To Soften</i> , Zacht maken,	<i>Soft</i> , Zacht.
<i>To Sharpen</i> , Scherp maken,	<i>Sharp</i> , Scherp.
<i>To Shorten</i> , Verkorten,	<i>Short</i> , Kort.
<i>Whiten</i> , Witten,	<i>White</i> , Wit.

De

De onperfoonlyke Werkwoorden zyn deze en diergelyke.

<i>It Raineth,</i>	} Het Re-	Van	<i>It did Rain,</i>	} Het Re-	
<i>It Rains,</i>			<i>It Rain'd,</i>		<i>gende.</i>
<i>It Hails,</i>			<i>It Snows,</i>		<i>Het Sneeuw.</i>
<i>It Blows,</i>			<i>It Blew,</i>		<i>Het waai-</i>
<i>It Freezes,</i>	<i>Het Vriest,</i>		<i>It did Blow,</i>	<i>de.</i>	
			<i>It did Freeze,</i>	<i>Het heeft</i>	
				<i>gevroren.</i>	

Onder deze kan men ook betrekken eenige, die hoewel perfoonlyk, echter onperfoonlyk gebruikt worden, als:

<i>It Pleaseth,</i>	<i>Het Be-</i>		<i>It Displeas'd,</i>	<i>Het Mis-</i>
<i>haagt,</i>	<i>belieft,</i>		<i>haagde.</i>	

Of the Participles, Van de Deelwoorden.

De *Deelwoorden* worden alzo genoemd, om dat ze, schoon een gedeelte der *Werkwoorden* zynde, echter ook (te weten de *Bedryvende*) als *byvoeglyke Naamwoorden* gebruikt worden, en overzulks tweederlei gebruik deelachtig zyn; behalven nog, dat een iegelyk *bedryvend Deelwoord* in 't Engelsch een zelfstandig *Naamwoord* wordt, als men de *Ledekens a, an* of *the* daar voor zet.

Die van de *bedryvende Werkwoorden* komen, eindigen in *ing*, en zyn van den *Tegenwoordigen tyd*, als:

<i>Asking,</i>	<i>Vraagende,</i>		<i>The Asking,</i>	<i>de Vraaging.</i>
				<i>En-</i>

<i>Enquiring,</i>	<i>Onderzoek-</i>		<i>The Enquiring,</i>	<i>De On-</i>
<i>kende,</i>			<i>derzoeking.</i>	
<i>Finding,</i>	<i>Vindende,</i>		<i>The Finding,</i>	<i>De Vin-</i>
			<i>ding</i>	
<i>Teaching,</i>	<i>Leerende, on-</i>		<i>The Teaching,</i>	<i>De Lee-</i>
	<i>derwyzende,</i>		<i>ring, Onderwyzing.</i>	

Die van de *Lydende Werkwoorden* afkomstig zyn, van den verledene Tyd, als:

<i>Asked,</i>	<i>Gevraagd,</i>		<i>Found,</i>	<i>Gevonden.</i>
<i>Enquired,</i>	<i>Onderzocht,</i>		<i>Taught,</i>	<i>Geleerd.</i>

Of the Adverbs, Van de Bywoorden.

Een *Bywoord* is een *Spraakdeel* dat gewoonelyk gezet word door een *Werkwoord*, om deszelfs zin te verklaren, of om eenige kracht, en onderscheidinge daar aan toe te brengen. Gelyk als,

<i>There is Sorrow-where,</i>	} Daar is Droefheid, daar
<i>there is pain,</i>	

De *Bywoorden* der *Hoedanigheid* maaken wel het grootste getal uit, en eindigen doorgaans in *ly*, spruitende uit de *Byvoeglyke Naamwoorden*, als:

<i>Affectionately,</i>	<i>Toege-</i>	Van	<i>Affectionate,</i>	<i>Toege-</i>
<i>neigdelyk,</i>			<i>neigt.</i>	
<i>Easily,</i>	<i>Gemaklyk,</i>		<i>Easy,</i>	<i>Licht, Gemak-</i>
		<i>lyk.</i>	<i>lyk.</i>	
<i>Humbly,</i>	<i>Ootmoedig-</i>		<i>Humble,</i>	<i>Ootmoedig.</i>
	<i>lyk,</i>			
<i>Negligently,</i>	<i>Onacht-</i>		<i>Negligent,</i>	<i>Onachtzaam.</i>
<i>zaamlyk,</i>				

<i>Wisely</i> , Verftandiglyk,	Van	<i>Wife</i> , Verftandig.
<i>Well</i> , Wel,		<i>Ill</i> , Quaalyk.
<i>Prudently</i> , Verzigtiglyk,		<i>Prudent</i> , Verzichtig.
<i>Justly</i> , Rechtvaardiglyk,		<i>Just</i> , Rechtvaardig.
<i>Bravely</i> , Aardig,		<i>Brave</i> , Braaf.

Beveftigende, en *ontkeunende* zyn.

<i>Yes</i> , } Ja,	}	<i>Not</i> , Niet.	
<i>Yea</i> , } Ja,		<i>No wife</i> , Geenfins.	
<i>Indeed</i> , Inderdaad,		<i>Not at all</i> ,	Ganfchelyk niet,
<i>Verily</i> , } Waarlyk,			In't geheel niet,
<i>Truly</i> , } Waarlyk,		In geenen deele.	
<i>Surely</i> , Zekerlyk,		Geen van beide,	
<i>No</i> , } Neen,	}	<i>Neither</i> , } Nochte.	
<i>Nay</i> , } Neen,			

Nota, *No* en *Nay* word volkomentlyk gebruikt, dat is zonder aan eenige andere Woorden gevoegd te worden, als:

Will you do it? Wilt gy het doen?

No en *not*, wordt gebruikt, wanneer tot een andere word gevoegd; als:

I do not Love it, Ik bemin het niet.

Maar niet zeggen:

I do no Love it;

Des-

Desgelyks mag men ook niet zeggen;

I do no Read, *He is no well*.

Maar

I do not Read, Ik lees niet.

I am not well, Ik ben niet wel.

Maar, *no* komende voor een *zelfftandige Naamwoord* is een *Byvoeglyke Naamwoord*, want *none*; als:

No Man, Geen Menfch;

Of

No Body did it, Niemand heeft het Gedaan.

Nay; wordt gemeenlyk gebruikt, om een fout in onszelfs of anderen te verbeteren: als,

He is as Good a Scholar as you are; *nay*, a better, { Hy is zo wel geleerd als gy bent; of Hy is een Scholier zo goed als gy bent; neen, een beter.

Des Tyds, als:

<i>Now</i> , Nu,	}	<i>Sometimes</i> , Somtyds.
<i>At this time</i> , Op deeze tyd,		<i>Seldom</i> , Zelden.
<i>Then</i> , Toen,	}	<i>Always</i> , Altyd.
<i>To Day</i> , Heden,		<i>Ever</i> , Ooit.
<i>Yesterday</i> , Gisteren,		<i>Never</i> , Nooit.

T

<i>To Morrow</i> , Morgen,	<i>Since</i> , Sederd.
<i>The day before Yesterday</i> , Eergisteren,	<i>Since Yesterday</i> , Sederd gisteren.
<i>Before this time</i> , Voor deeze tyd,	<i>Soon</i> , Haast.
<i>The Day following</i> , Den volgenden dag.	<i>Presently</i> , Terftond.
<i>Frequently</i> , } Geduurig- <i>Continually</i> , } lyk,	<i>Yet</i> , Nog. <i>Untill</i> , Tot dat.

Van vergelykinge, als :

<i>Like wise</i> , Desgelyks, <i>More</i> , Meer, <i>Less</i> , Minder, <i>Rather</i> , Eerder, liever, <i>Than</i> , Dan, als,	<i>The less I see him the bet- ter.</i>	Hoe minder dat ik hem zie, des te beter is het.
	<i>The more I talk with him, the less I love him,</i>	Hoe meer dat ik met hem spreek, des te min- der bemin ik hem.

Van Getal ; als :

<i>Once</i> , Eéns éénmaal,	<i>First</i> , Voor eerst.
<i>Twice</i> , } Tweemaal,	<i>Secondly</i> , Ten-tweeden.
<i>Two times</i> , }	<i>Thirdly</i> , Ten derden.
<i>Thrice</i> , } Driemaal,	<i>Fourthly</i> , Ten vierden.
<i>Three times</i> , }	

Van Plaats ; als :

<i>Where</i> , Waar,	<i>Any where</i> , Ergens.
<i>Whither</i> , Waar na toe,	<i>No where</i> , Nergens.

He.

<i>Here</i> , Hier,	<i>Else where</i> , Elders.
<i>Hither</i> , Herwaards,	<i>Upwards</i> , Om hoog.
<i>There</i> , Daar,	<i>Downwards</i> , Om laag.
<i>Thither</i> , Derwaards,	<i>Far</i> , Verre.
<i>Hence</i> , Hier van daan,	<i>Afar of</i> , Verre van daan;
<i>Thence</i> , Daar van daan,	

Van hoe veelheid ; als :

<i>Many</i> , } Veel,	<i>Enough</i> , Genoeg.
<i>Much</i> , }	
<i>Few</i> , } Weinig,	
<i>Little</i> , }	

Om te weeten wanneer men *many* en wanneer men *much* moet spreken : wanneer men van Getal spreekt gebruykt men het woord *many*, als :

How many Horses have you ? | Hoe veel Paarden hebt gy.

En *much*, wanneer men van een groote meenigte spreekt, als iets dat ontelbaar is ; als :

How much Hay have you ? | Hoe veel Hooi hebt gy ?

How much Money have you ? | Hoe veel Geldt hebt gy ?

How much Time have you ? | Hoe veel Tyd hebt gy ?

En noch staat aan te merken dat verscheidene *By-woorden* ook aan de Trappen der *Vergelykinge* onderworpen zyn, als :

<i>Early</i> , Vroeg,	<i>Earlier</i> , Vroeger,	<i>Earliest</i> , Vroegst.
<i>Soon</i> , Vroeg,	<i>Sooner</i> , Vroeger,	<i>Soonest</i> , Vroegste.

F Of

<i>Often</i> , Dikwils,	<i>Oftner</i> , Dikwy- liger,	<i>Oftneft</i> , Dik- wilt, meer- maalen.
<i>Well</i> , Wel, <i>Ill</i> , Quaad,	<i>Better</i> , Beter, <i>Worse</i> , Erger,	<i>Best</i> , Best. <i>Worst</i> , Slimft.

Of the Conjunctions, Van de Koppel-
woorden.

Een *Coppelwoord* is een *Spraakdeel*, dienende om
Woorden en Spreuken te faamen te Koppelen; aan-
wyzende de reden van een Zaak.

Hier van zyn sommige volftrektelyk t'zamenkop-
pelende, als:

And, En, ende; *or*, of, ofte; *also*, ook; *moreover*,
daarenboven;
Likwife, desgelyks; *further*, voorts.

Schiftende, als:

Either, Of 't zy; *nor*, *neither*, noch, nocte;
It is one or the other, Het is den een of den an-
dere;

I do not know whether it be Good or bad, Ik en weet
het niet of het goed of quaad zyn.

Veroorzaakende, als:

For, want; *because*, om dat; *that so* op dat; *lest* op
dat niet; *where as* nademaal; *since* dewyl; *seeing* aan-
gezien; *for so much* voor zo veel, nademaal; *unless*
ten zy, uytgenoomen, als: *I will not go, unless*
you will go with me, Ik zal niet gaan, ten zy gy met
myn gaan,

Weer-

Weerftreevige, als:

Yet, noch, nochtans; *however*, echter; *but*, maar;
though of *tho'*, hoewel; *al though*, alhoewel.

Voorwaardige, als:

If, indien; *if so be*, by aldien; *provided that*,
behoudelyk dat, wel veritaande dat; *unless*, 't zy;
't en ware;

Uytzonderende; als:

Except, uytgenoomen, ten zy; *besides*, behalven;
notwithftanding, niettegenftaande, onaangezien.

Of the Prepositions, Van de Voorzetzels.

Voorzetzels worden voor een *Naamwoord* gezet;
om daardoor de omftandigheden uyt te drukken, als:

<i>About</i> , Omtrent, rondom.	<i>Betwixt</i> , Tuffchen.
<i>Above</i> , Boven.	<i>Befide</i> , Behalven.
<i>After</i> , Agter, na.	<i>Except</i> , Uytgenoomen.
<i>Against</i> , Tegen.	<i>For</i> , Om.
<i>Among</i> , Onder.	<i>From</i> , Van.
<i>At</i> , Aan, tot.	<i>Hard by</i> , Dicht by.
<i>Beyond</i> , Verby.	<i>In</i> , In.
<i>Between</i> , Tuffchen.	<i>Into</i> , In, tot.
<i>By</i> , Door, by.	<i>Nigh</i> , } Na, Naby.
<i>Beneath</i> , } Beneden.	<i>Near</i> , }
<i>Below</i> , }	<i>Of</i> , Van.
<i>Before</i> , Voor, aeer.	<i>Over</i> , Over.
<i>Behind</i> , Achter.	<i>Over against</i> , Tegen over.

84 Korte Aanleidinge tot de

Out, Uyt, buyten. *With*, Met.
To, Tot, te, aan, na. *Within*, Binnen.
Towards, Na toe. *Without*, Buyten.
Under, Onder.
Up, } Op, boven op.
Upon, }

Om den Leerling te doen weten, wanneer men *From*, *of*, en *off* zullen schryven; zal ik eenige Regelen ter neer itellen; als: *From* wordt gebruykt, als van een plaats gaande, en dan wordt het geplaatst tegen het woordtje *to*; als:

He goes from London to York, Hy gaat van Londen na York.

He goes from School, to his own House; Hy gaat van de School, na zyn eigen Huys.

Desgelyks betekend het de begin van Tyd; als:

From the Creation of the World, Van de Scheppinge des Waerelds:

From his Birth; Van zyn Geboorten af.

Ook om zaaken in order te brengen; als:

From Head to Foot, Van het Hoofd tot de Voeten:

From first to Last, Van het eerste tot het laatste.

Ten laatste, in deeze drie volgende Zinnen wordt het geplaatst voor een *Bywoord*, als:

From thence, Daar van daan:

From that place, Van die plaats:

From here, Hier van daan:

From

Engelsche Spraakkonst. 85

From one place to another, Van de eene plaats op den ander:

From Earth to Heaven, Van de Aarde tot den Hemel toe.

Of, komt over een met de (*Genitivus Casus*) van de Latynisten, en laat toe de zelfde onderscheidene Beteekenissen, het zy dat het achter de *selfstandige Naamwoorden*, *byvoeglyke Naamwoorden* of *Werkwoorden* komt.

Het betekent ook, den Schryver van een Werk; als:

The Works of Cicero, De Werken van Cicero.

Het betekent desgelyks de Bezitter of Eigenaar van Huizen of Goederen, als:

The Palace of the King, De Palys van den Koning.
The House of God, Het Huys van Godt, of Gods Huys.

Desgelyks,

A Glass of Water, Een Glas Water:

A piece of Bread, Een stuk Brood.

A Cup of Gold; Een Kelk van Goud:

A Building of Marble; Een Gebouw van Marmere:

Desgelyks kan men in 't Engelsch zeggen,

A Golden Cup, *A Marble Building*:

En zomtyds gebruykt men die in een (*Active sense*) Dadelijke zin, als:

The Providence of God, De Voorzienigheid Godts.

Korte Aanleidinge tot de

En zomtyds in een (*Passive sence*) Lydelyke Zin;

The fear of God, De vreeze Gods:

Ook kan men die gebruyke in by de Zinnen, als:

The Love of God, De Liefde Gods:

Of,

The Love with which Good men Love God, De Liefde met welke goede Menschen, God meede Lief hebben.

Van Steeden, als:

The City of London, De Stadt Londen;

The City of Utrecht, De Stadt Utrecht, &c.

Off, beteekent, een *Scheydinge* of *Afgelegenheid* van iets, als:

To put off his Cloaths, Zyne Kleederen uyttrekken;
He stood off from the Fire, Hy stond geheel van 't Vuur af.

Desgelyks betekent het een *Uytstelling* of *Verlengen*, als:

He puts it off, Hy heeft het uytgesteld.

Of the Interjections, Van de Tusschenwerpfels.

Tusschenwerpfels zyn niet anders dan zekere Woordkens, die tusschen de Reeden ingeworpen worden, om

Engelsche Spraakkonst.

om daar door de Hartstogten, 't zy van *Verwonderinge*, *Verblydinge*, *Bedroevinge*, *verachtinge*, enz. uyt te drukken, als:

Van *Verwonderinge*, als:

ô Strange! *ô Wonder!*

Monstrous! *Zeldzaam!* *Wonderbaar!*

Van *Verblydinge*, als:

ô Brave! *ô Brave!* *Hey dat's brave!*

Hey day! *Wel wel!*

Van *Bedroevinge*, als:

Oh! Ach! *Alas!* *Helaas!* *Wo!* *Wee!*

Oh Lord what shall I do! *Och Heer wat zal ik doen!*

Van *Verachtinge*, als:

Fy! *Foei!* *Hush,* *Whist,* *Stil.*

Pish! *Pis!* *Tush!* *Still.*

Ook kan men tot *verwonderinge* zeggen,

Wel said! *Wel gezegt!*

Well done! *Wel gedaan!*

Of the Syntax, Van de *Woodeschikking*.

Hebbende aldus, alle de *Spraakdeelen* in 't kort doorloopen, schynt de orde te vereischen, dat men ook iets van de *Woodeschikking* melde: alhoewel een naauwe opmerking, zo in 't leezen als onder 't spreek-

Korte Aanleidinge tot de

ken, niet als het gemaklykste middel, maar ook het gebruik als de zekerste regel moet aangemerkt worden. Dies zal ik hier maar kortelyk eenige van de noodigste Voorbeelden aanwyzyn, waarin de Engelsche Spreekwyze van de Nederduitsche verscheelt, zonder my aan de orde der *Latynsche Syntaxis* te binden (gelyk ik doorgaans niet gedaan heb) of alles onder diergelyke regelen te brengen.

Of the Nouns, Van de Naamwoorden.

Van de *Zelfstandige Naamwoorden* valt niet zonderlinge te zeggen dewyl de Neerlanders in het zamenvoeginge derzelve, omtrent het zelfde gebruik heeft; staande allen aan te merken, dat daar wy des of der gebruiken, bedienen zig de Engelschen doorgaans van de Woordtjes *of the*; als:

The fear of the Lord,
The Light of the Sun,
A Glas of Wine,
A Pound of Butter,
A Yard of Cloth,

De Vreeze des Heeren.
Het Licht der Zonne.
Een glas Wyn.
Een pond Boter.
Een elle Laaken.

De verplaatfing kan men best door het gebruik Leeren.

Wat de *Byvoeglyke benaamingen* aangaat, dewyl die in 't Engelsch maar eenerley uitgang hebben, zo valt daar omtrent niet aan te merken; want schoon men op 't Nederduitsch zegt, *een Eerlyk Man*, *een Eerlyke Vrouw*, zo zegt men op het Engelsch.

An onist Man,
An onist Woman,

Een Eerlyk Man.
Een Eerlyke Vrouw.

Wor-

Engelsche Spraakkonst.

Wordende het *Byvoeglyke Naamwoord*, even als in 't Duitsch, voor, en niet achter, 't *Zelf. andige* gesteld.

Ook gebeurt het zomtyds, dat men een *Byvoeglyk Naamwoord* stelt, in plaats van een *Bywoord*, als:

To speak loud, Luid spreeken: doch niet gemeen.

Of the Pronoun's, Van de Voornaamen.

Het is aanmerkelyk, dat het *Aanwyzende Voornaamwoord*, *That*, wordt veelyds gebruikt als een *Bctrekkekyk*, en dat zo wel in 't *Meervoud*, als in 't *Eenvoudig getal*, als:

They that will please
God must fear him,

De geene, welke Gode willen behaagen, moeten hem vreezen.

The Woman that goes

De Vrouw dewelkgunder gaat.

yonder,

Vogelen, die zelden vliegen.

Birds that seldom fly,

Zomtyds wordt het wel (*that*) uytgelaaten, als:

The Horse be Rid upon, | Het Paard waar op Hy Reedt.

Desgelyks het woordt, *which*, welk, in 't Engelsch veelyds heel gevoeglyk uytgelaaten wordt, als:

I never receiv'd the Letter be spoke of,

| Ik heb den Brief, van welken hy sprak nooit ontfangen.

Korte Aanleidinge tot de

What, wordt somtyds gebruikt als by ons *het geene*, als:

If what he hath told me be true,
What a'clock is it? | Zo't geene hy myn gezegd heeft waar is.
| Hoe laat is het?

Mine, Thine, ours, yours, hers, worden zonder byvoeginge van een *Zelfftandige Naamwoord* gebruykt, als:

It is mine,
I went to a Friend of mine,
It is a Cousin of ours, | Het is myn;
| Ik ging by een van myne Vrienden.
| Het is een van onze Neeven of (Nichten)

All, wordt ook aldus gebruikt.

All the Day long,
All over the Country,
Nothing at all,
He came with me all the way, | Den ganschen dag door.
| 't Gansche Land over.
| Gansch niets.
| Hy quam met my de gansche weg.

Any, heeft ook een byzonder gebruyk, als:

Any Paper will serve for that,
Any Horse is good enough for him. | Allerlei Papier is daar toe goed.
| Allerlei Paarden zyn voor hem goed genoeg.

Het woordt *self*; heeft een kragtige nadruk aldus;

I my self will go, | Ik zal zelf gaan.

Thou

Engelsche Spraakkonst.

Thou thy self,
He him self,
We our selves,
They them selves,
They them selves told it,
She her self,
My own self,
The self same,
The very same, }
| Gy zelf.
| Hy zelf.
| Wy zelve.
| Zy zelve.
| Zy zelve zeiden 't.
| Zy zelve.
| Myn eigen zelf.
| Het zelfde.
| Het eigenste. }

Of the Verbs, Van de Werkwoorden.

Van de *Werkwoorden* veel te zeggen, zou t'eene- maal noodeloos zyn; want wanneer de Leerling wel de *Conjugatie* zal verstaan hebben, en zich dan naarstig in 't Engelsch leezen oeffent, zal hy bevinden, dat hem geen zonderlinge verandering, behalven die van 't verschil der Taalen, zal voorkomen; en hy zal door 't gebruik en oeffening alles veel beter kennen bevatten, dan of hy zyn Hoofd door 't leeren van Regelen ging breeken.

Niettemin zal het niet ondienstig zyn aan te merken dat de Engelsche veeltyds den *onvolkomen verleden Tyd* gebruyken, in plaats dat wy ons van den *volkomen verleden Tyd* bedienen, als:

I never saw that man before, Ik heb dien man nooit te vooren gezien.

Ook is het al een zonderlinge manier van spreken, die van het Neerduitsch geheel afwykt, als:

I would have you mind what I say, | Ik wenschte dat gy lette op 't geene ik zeg.

He

Korte Aanleidinge tot de

He would have me to go along with him,
He will have me do it, | Hy wou dat ik met hem gaan zoude.
 Hy wil hebben dat ik het doen zal.

En somtyds gebruiken de Engelsche het woord *Make, & Cause*, in plaats van ons woord doen, als:

I will make him do it,
He will never be able to make him work,
I will cause it to be carryed for you, | Ik zal 't hem doen doen.
 Hy zal hem nooit kunnen doen werken.
 Ik zal het voor u doen dragen.

Wat de plaatfing der *Werkwoorden* aangaat, dezelve verscheelt veelyds van 't Nederduitsch, wordende het *Naamwoord* doorgaans achter 't *Werkwoord* geplaatst, als:

He Loveth his Brother,
Children ought to Love their Parents,
To serve his Master, | Hy bemind zyn Broeder.
 De Kinderen behooren hunne Ouders te beminnen.
 Zyn Meester dienen.

Of the Participles, Van de Deelwoorden.

De *Deelwoorden*, worden in 't Engelsch zeer veel gebruikt, en dat op zodaanige wyze, die aan andere Taalen niet zo eigen is, als:

I am Reading,
Whilst I was writing, | Ik lees, of ik ben leezende.
 Terwyl ik aan 't schryven was, of zo als ik bezig was met schryven.
 Without

Engelsche Spraakkonst.

Without mentioning any thing of it,
I will go a fishing,
I was going to Drink, | Zonder iets daar van te melden.
 Ik zal uyt visschen gaan.
 Ik zou eens gedronken hebben, of, ik stond om eens te Drinken.
 Zynen tyd met speelen verquisten.
 Hy ging op de Straat, toen ik hem wederom riep, of, hy was doende, om op de Straat voort te gaan, toen ik hem te rug riep.

Of the Adverbs, Van de Bywoorden.

Omtrent de *Bywoorden* is niets zonderlings aan te merken; als dat dezelve veelyds achter de *Werkwoorden* gesteld worden, als:

He went out early, Hy ging vroeg uit.

Ook word dezelve voor een *Werkwoord* geplaatst; als:

I humbly beseech thee, Ik bid u ootmoediglyk.

Of the Conjunctions, Van de Koppelwoorden, of t'zaamenvoegfels.

Het *Koppelwoord*, *and*, wordt dikwils by de Engelsche gebruikt, daar het by ons versweegen wordt, als:

Let

Let us go and Walk,
I will go and see,
Let us go and see,
I'll go and pay him,
I'll go and find her,

Laat ons gaan wandelen;
 Ik zal gaan zien.
 Laat ons gaan zien.
 Ik zal hem gaan betaalen;
 Ik zal haar gaan vinden.

Of the Prepositions, Van de Voorzetsels.

Het voorzetsel *Into* heeft iets byzondere in zig, gevende een zekeren nadruk, die men in andere Taa- len zonder omschryving niet kan uitdrukken; het heeft de zelfde betekenis als de Latynsche *Præpositio [in]* als die by eenen *Accusativous* gevoegd wordt (gelyk, als: *Intrabat in Domum*, waar voor men in 't Engelsch zegt: *He went into the House*) wor- dende in 't Duitsch het woordtje *in* gebruikt, als men in een Plaats reeds is, als wanneer men noch in de beweginge daar na toe is; want men zegt:

Ik was in 't Huys, en, *Ik ging in 't Huys*.

Waar voor men in 't Engelsch zegt:

I was in the House, en, *I went into the House*.

Ik zeg behalven deeze beteekenis, zo heeft het woordtje *to into* iets zeer aanmerkelyks in zich, als blykt in deeze volgende spreekwyzen:

To betray one into slavery, | Iemand Verraaderlyk in
 slaaverny brengen.
It would frighten us into | De vrees daar van zou ons
a greater union, | tot grooter eendragt lei-
 den.

He

He was Terrified into | Hy wierdt door Schrik
Compliance, | tot onderwerpinge ge-
 bragt.

Het woordtje *at* wordt aldus gebruikt,

To play at Cards, | Met de Kaart speelen.
To play at nine pins, | Met de Kegels speelen.
At Church, | Ter Kerke.
At London, | Tot Londen.
At sun set, | Met Zonnen ondergang.
At Break of day, | Met het Krieken van den
 Dag.
He sold it at a great rate, | Hy verkocht het zeer dier.
He watches at the door, | Hy wacht aan de deur.
It lies at the Bottom, | Het legt op de Grond.

Of the Interjections, Van de Tusschen- werpsels.

De *Tusschenwerpsels* worden in 't Engelsch even als in 't Duitsch gebruikt, na dat de Gelegenheid der Zaake zulks vereischt, als: Wanneer de Engelsche, van een Schip spreekende, 't zelve onder het *Feminin* wordt gebruikt, als:

She is a fine Ship, }
She's a fine Vessel, } | Het is een mooi Schip.
She is a Good Sailer, } | 't Is een Schip, dat wel
 Zeyld, of een welbe-
 zeyld Schip.
She is a Beautifull Man | Het is een schoon Oorlog
of War, | Schip.

She

Korte Aanleidinge tot de

She is a large Merchant Man. | Het is een groot Koop-
vaardy Schip.

En om te fluyten zal ik maar alleen zeggen, dat
het lichter is door 't Gebruik dan door Regelen te
leeren.

E I N D E.

A Table of Englifh Money,
Een Tafel van Engelsch Geldt.

Engelfch Geld.	L	S	D	Q	In Holland is	G	S	P
<i>A Guinea</i> - - -	1	1	0	0	Een Ginea	12	12	0
$\frac{1}{2}$ <i>A Guinea</i> - - -	0	10	6	0	Een $\frac{1}{2}$ Ginea	6	6	0
<i>A Pound St.</i> - - -	1	0	0	0	Een Pond Sterl.	12	0	0
<i>A Moidore</i> - - -	1	7	0	0	Een Moidore	17	4	0
<i>A Crown</i> - - -	0	5	0	0	Een Kroon	3	0	0
$\frac{1}{2}$ <i>A Crown</i> - - -	2	6	0	0	Een $\frac{1}{2}$ Kroon	1	10	0
<i>A Shilling</i> - - -	0	1	0	0	Een Schelling	0	12	0
<i>A Shill. & Six</i> <i>pence</i> } <i>Eighteen pence</i> }	1	6	0	0	Een Schell. en een halve.	0	18	0
<i>A Sixpence</i> - - -	0	6	0	0	Een 6. ft. Stukje.	0	6	0
<i>A Penny</i> - - -	0	0	1	0	Een Stuyver	0	1	0
<i>A half Penny</i> - - -	0	0	0	$\frac{1}{2}$	Een halve Stuyv.	0	0	0
<i>A Farthing</i> - - -	0	0	0	$\frac{1}{4}$	Een Oortje.	0	0	4

Nota. Aldus word het Engelsche Geld geplaatst
om gerekend te worden L. S. D. Q. dewelke is
Libra, Solidi, Denarii, Quadrantis, dat is,
Pounds, Shillings, Pence, en *Farthings*, en
is Ponden, Schellingen, Stuyvers en Oortjes:
met de waarde daarvan in 't Hollands, en zo als het
in Engeland gangbaar is; maar in Nederland word
ieder Engelsche Schelling voor elf Stuyvers ontfan-
gen. En doorgaans zal ik in myn volgende t'Zaa-
menspraaken geen ander Geld of Benaaminge gebruy-
ken.

A Ta-